Vlaams Parlement

stuk **1038** (2010-2011) – Nr. 4
ingediend op 5 april 2011 (2010-2011)

Voorstel van decreet

van mevrouw Tinne Rombouts,
de heren Bart Martens, Wilfried Vandaele en Lode Ceyssens,
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Mark Demesmaeker
en mevrouw Valerie Taeldeman

houdende wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de heren Robrecht Bothuyne en Karlos Callens

verzendcode: LEE

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:
de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:
de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:
1038 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3: Verslag over hoorzitting

INHOUD

I. Toelichting 4
II. Algemene bespreking 11
III. Artikelsgewijze bespreking 17
IV. Eindstemming 26
Gebruikte afkortingen 27
Tekst aangenomen door de commissie 28

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed besprak op 29 maart en 5 april 2011 het voorstel van decreet houdende wijziging van het Mestdecreet van 22 december 2006.

Op 29 maart 2011 werd een hoorzitting gehouden met vertegenwoordigers van de landbouworganisaties (Boerenbond en Algemeen Boerensyndicaat), de milieu- en natuurverenigingen (Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt) en BioForum Vlaanderen vzw. Het verslag daarvan is opgenomen in *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/3.

Op 15 februari 2011 kreeg de commissie al een toelichting bij het ontwerp van Mestactieprogramma 2011-2014. Het verslag daarvan is gepubliceerd in *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1070/1.

I. TOELICHTING

Mevrouw *Tinne Rombouts* geeft op 29 maart 2011 toelichting bij het voorstel van decreet.

Algemeen

Mevrouw Rombouts stelt dat het voorstel van decreet opgemaakt is naar aanleiding van het vierjaarlijkse overleg met de Europese Commissie over het actieplan in het kader van de Nitraatrichtlijn. De onderhandelingen met de Europese Commissie zijn gebaseerd op het derde actieplan, opgesteld volgens het huidige Mestdecreet. Volgens de Europese Commissie zijn de verbeteringen niet voldoende of gaan ze niet snel genoeg. Daarom stelt de Commissie een aantal aanpassingen aan het actieplan voor.

Op 16 februari 2011 hebben de onderhandelingen geleid tot een ontwerpactieprogramma. Dat is aan openbare consultatie onderworpen van 16 februari tot 18 maart 2011. Op 17 mei 2011 oordeelt het Nitraatcomité over de derogatie, op dat moment moet het actieplan in een Vlaamse decreet zijn omgezet. Om die reden is het volgens mevrouw Rombouts belangrijk dat het voorstel van decreet uiterlijk op 11 mei 2011 door de plenaire vergadering wordt goedgekeurd. Het lid gaat ervan uit dat ieder commissielid overtuigd is van het belang van de derogatie voor de Vlaamse landbouwers. De derogatie is noodzakelijk om het actieprogramma uitvoerbaar te maken en de nodige resultaten te kunnen bereiken.

Het voorstel van decreet sluit zo nauw mogelijk aan bij het ontwerpactieprogramma. Het komt tegemoet aan de eisen van Europese Commissie zonder die te verzwaren. De openbare consultatieronde heeft heel wat bezwaren en reacties opgeleverd. Ook mevrouw Rombouts heeft nog wat vragen bij de uitvoerbaarheid van bepaalde aspecten. De commissieleden moeten er dus mee rekening houden dat de Europese Commissie mogelijk nog een aantal wijzigingen zal toestaan in het actieprogramma of nog vraagt om een en ander bij te sturen of te verduidelijken in het decreet. Die wijzigingen moeten dan ook in het voorstel van decreet worden aangebracht door middel van amendementen of later worden doorgevoerd.

Het nieuwe actieprogramma bouwt verder op het huidige derde actieprogramma. Het voorstel van decreet is dan ook opgevat als een wijzigingsdecreet van het bestaande Mestdecreet. Toch bevat het twee belangrijke nieuwe elementen: de nitraatresidustaalname als instrument voor de begeleiding van landbouwers, en niet als een sanctionerende maatregel, en meer inspanningen voor een gerichte bemesting.

De toelichting bevat heel wat verbintenissen die opgenomen zijn in het actieprogramma en die later mogelijk nog gespecificeerd moeten worden in het decreet. De tijdsdruk noopt ertoe om ze nu enkel op te nemen als engagement. Het nieuwe actieplan moet snel wet worden, maar heel wat aspecten waarover een akkoord is bereikt, vergen bijkomende overleg en verder onderzoek. Daarom zijn ze enkel vermeld in de toelichting en niet in de

decreettekst: zo worden deze engagementen niet vergeten maar zeker geconcretiseerd na onderzoek of overleg.

Artikelsgewijze toelichting

Mevrouw Rombouts overloopt verder de toelichting bij de artikelen van het voorstel van decreet. De toelichting bij artikel 2 somt de doelstellingen van het nieuwe actieplan op. In 2014 zal de vooruitgang van deze doelstellingen worden geëvalueerd. De evaluatie zal ook een voorspelling maken van de trend in de waterkwaliteit in de periode 2015-2018, gebaseerd op de reeds genomen maatregelen.

De nieuwe definities in artikel 3 zijn voornamelijk het gevolg van de invoering van het concept werkzame stikstof en van de verregaande diversificatie van de bemestingsnormen naar grondsoort, teelt en teeltcombinaties. Ook is er een aantal begrippen gedefinieerd die gebruikt worden in het kader van de maatregelenpakketten die opgelegd worden bij een te hoog nitraatresidu. Omdat ook zware leemgronden net als de poldergronden voor de winter moeten worden geploegd om zwaar structuurverlies bij het klaarleggen en inzaaien in het voorjaar te voorkomen, worden deze meegenomen onder de definitie zware kleigronden. Tot slot wordt de definitie van een aantal gangbare begrippen wettelijk vastgelegd.

Artikel 4 geeft de Mestbank de mogelijkheid om gegevens op te vragen of uit te wisselen met andere instanties zodat een meer gerichte bedrijfscontrole mogelijk is.

Artikel 5 verandert de regeling van de uitrijperiode in artikel 8 van het Mestdecreet. Zo wordt bemesten met vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen verboden als er na de oogst geen vanggewas of nateelt meer wordt ingezaaid. Daarop zijn er uitzonderingen die wetenschappelijk kunnen worden onderbouwd. Als er na de oogst van de hoofdteelt een groente als nateelt wordt ingezaaid, geldt dit verbod niet. Dit verbod geldt evenmin als de nateelt vóór 31 juli ingezaaid wordt. Voor nateelten ingezaaid na 31 juli en uiterlijk op 31 augustus of later wordt de hoeveelheid vloeibare mest die nog mag worden toegediend beperkt tot 30 kg N/ha. Mevrouw Rombouts vermeldt dat uit de bezwaren ingediend in de publieke consultatieronde blijkt dat deze laatste uitzondering in praktijk moeilijk uitvoerbaar is. De gesprekken met Europa kunnen hierover misschien meer duidelijkheid brengen.

Ook voor de zware kleigronden geldt een afwijkende regeling.

Verder schrapt artikel 5 ook de mogelijkheid om een verlenging van het bemestingsseizoen toe te staan in geval van uitzonderlijke weersomstandigheden. Deze schrapping gebeurde op uitdrukkelijke vraag van de Europese Commissie. Voor het inzaaien van een nateelt of vanggewas is wel in de mogelijkheid voorzien om nog tot 10 september uit te zaaien bij slechte weersomstandigheden. Dit is volgens mevrouw Rombouts ook belangrijk vanuit milieukundig oogpunt.

Ten slotte voegt punt 7° van dit artikel een beperking in van de zogenaamde opslag op de kopakker. Deze beperking heeft slechts uitwerking vanaf november 2013. Op die manier hebben de betrokken bedrijven de mogelijkheid om tijdig in de nodige stockeringsruimte op de bedrijfszetel te voorzien.

Artikel 6 past de bemestingsnormen aan voor tuinen, parken en plantsoenen.

Artikel 7 bevat de aanpassingen aan de bemestingsnormen van het ontwerpactieprogramma. Die normen zijn gebaseerd op de gemiddelde stikstofopname en fosfaatafvoer van de gewassen. De stikstofbemestingsnormen worden verder gedifferentieerd naargelang de gewassen en teeltcombinaties en er wordt een onderscheid gemaakt tussen zandgronden en niet-zandgronden.

De effectiviteit van de bemesting met stikstof speelt een belangrijke rol. Voor stikstofbemesting wordt daarom het nieuwe systeem van de bemesting op basis van werkzame stikstof ingevoerd. Daarnaast blijft het eenvoudigere klassieke systeem van totale stikstof behouden. De landbouwer kan zelf kiezen welk systeem hij toepast, met dien verstande dat er per bedrijf maar één systeem mag worden gevolgd. Wie nu kiest voor het systeem van werkzame stikstof moet dit systeem toepassen tot het kalenderjaar 2014.

Voorts bevat het artikel mogelijke afwijkingen van de geldende bemestingsnormen voor permanent overkapte landbouwgronden en voor de teelt op groeimedium op niet-permanent overkapte landbouwgronden.

De voorgestelde paragraaf 4 bevat de bemestingsnormen voor fosfaat. Bij fosfaat speelt het bodemtype geen rol, en wordt er dan ook geen onderscheid gemaakt tussen zandgronden en niet-zandgronden. Bij teeltcombinaties wordt de bemestingsnorm van de hoofdteelt in rekening gebracht. Ook de fosfaatnormen zijn uit het actieprogramma overgenomen. Omdat de verscherping van de bemestingsnorm voor fosfaat groter is dan deze voor stikstof, is er voor gekozen om de bemestingsnormen voor fosfaat gradueel te verlagen, over een periode van acht jaar, zijnde twee actieprogramma's.

Naast deze eerder algemene aanpassingen, wordt er door artikel 7 ook een aantal aanpassingen van meer specifieke aard doorgevoerd. Mevrouw Rombouts somt er enkele op.

Omdat in het voorliggende actieplan, wegens de sterk afgenomen toegelaten normen, niet meer is bepaald in hoeverre de voorgeschreven bemestingsnormen fosfor met dierlijke of kunstmest kunnen worden ingevuld, wordt §7 van artikel 13 van het Mestdecreet opgeheven.

Met de vervanging van §10 van artikel 13, wordt er een wijziging aangebracht aan de specifieke regeling voor gft- en groencompost. Bij het gebruik van gecertificeerde compost als meststof wordt slechts 50 percent van de totale P_2O_5-inhoud van de compost in rekening gebracht.

Ten slotte voegt artikel 7 nog vier nieuwe paragrafen in in artikel 13 van het Mestdecreet. In deze vier paragrafen wordt er gewerkt met het instrument van het bemestingsadvies. Gelet op de belangrijke rol van dit instrument zal hiervoor, in overleg met de betrokken actoren, in een uitvoeringsbesluit nader uitgewerkt worden op welke wijze dit bemestingsadvies moet opgemaakt worden. Deze bemestingsadviezen dienen zowel rekening te houden met een degelijke en kwalitatieve opbrengst van de gewassen als met de effecten op het leefmilieu.

De bemestingsnormen in het actieprogramma werden berekend op basis van gemiddelde bemestingsnormen. De paragrafen 12 en 13 bevatten een mogelijkheid om tot 10 percent meer meststoffen op te brengen dan toegelaten overeenkomstig de voorliggende bemestingsnormen. Paragraaf 12 is specifiek bedoeld voor aardappelen, §13 heeft een algemeen toepassingsgebied. Deze mogelijkheid is bedoeld voor landbouwers die een topopbrengst halen.

Paragraaf 14 is specifiek bedoeld voor groentetelers en houdt de verplichting in om vanaf het kalenderjaar 2013 gebruik te maken van een bemestingadviessysteem. In de toelichting wordt het KNS-adviessysteem als voorbeeld aangehaald. Er is echter ook het NIDCEA-systeem dat in Nederland is ontwikkeld voor de bioteelt, maar nu ook algemeen gangbaar is in de land- en tuinbouw.

Artikel 8 betreft de regeling voor de nitraatresidustaalnames in artikel 14 van het Mestdecreet. In het huidige actieprogramma is er voluit voor gekozen om het instrument van

de nitraatresidumeting in te bedden in een systeem van begeleiding en sensibilisering van landbouwers. Het doel van een nitraatresidumeting is het bemestingsgedrag van de landbouwer te evalueren. Landbouwers worden aangemoedigd om hun nitraatresiduwaarde beneden de nitraatresidudrempelwaarde te laten dalen. Bij de overschrijding van bepaalde nitraatresiduwaarden worden maatregelen van toepassing. Er zijn vier maatregelenpaketten uitgewerkt. Ze gelden voor het ganse Vlaamse grondgebied en worden toegepast op alle nitraatresidustaalnames die in opdracht werden genomen.

Voor bepaalde gewassen is het vanuit landbouwkundig oogpunt eenvoudiger om de nitraatresidudrempelwaarde te bereiken dan voor andere gewassen. Dit aspect wordt in rekening gebracht bij het implementeren van de maatregelen, zoals blijkt uit de tabellen in de voorgestelde tekst in artikel 8.

Indien de landbouwer de opgelegde maatregelen niet uitvoert, zal in het volgende jaar een zwaarder pakket worden opgelegd. Indien de maatregelen niet worden uitgevoerd, is er ook in een boete voorzien.

De nitraatresidudrempelwaarde, die door de Vlaamse Regering moet worden bepaald, zal gedifferentieerd worden naar relevante teeltgroepen en bodemtype. De Vlaamse Regering zal de conclusies van de wetenschappelijke studie omtrent de procesfactor gebruiken om herziene nitraatresiduwaarden op te stellen. Er is in het artikel ook aangegeven welke nitraatresidudrempelwaarden zullen gelden indien een tijdige vaststelling door de Vlaamse Regering wordt verhinderd.

De voorgestelde paragraaf 8 bevat de procedure van bezwaar tegen de beslissing tot het opleggen van de maatregelen mocht deze beslissing op foutieve gegevens gebaseerd zijn.

Paragraaf 9 bepaalt ook dat de erkende laboratoria de staalnames steeds moeten aanmelden via het door de Mestbank ter beschikking gestelde internetloket.

Artikel 9 heft artikel 15 van het Mestdecreet op, omdat er niet meer wordt gewerkt op basis van zones van de Vlaamse Hydrografische Atlas.

In artikel 10 zijn de wijzigingen opgenomen aan de regeling rond bemesting in fosfaatverzadigde gebieden. Volgens de huidige tekst van het Mestdecreet zou vanaf 1 januari 2009 de kritische grenswaarde voor fosfaatdoorslag dalen naar 35 percent profielgemiddelde fosfaatverzadigingsgraad. Er moest dan ook een nieuwe afbakening gebeuren van de fosfaatverzadigde gebieden, op basis van dit criterium. Dit is echter niet gebeurd. Met de nu voorgestelde aanpassing wordt de daling van de kritische grenswaarde uitgesteld tot juni 2011. De Vlaamse Regering zal op basis van deze gedaalde kritische grenswaarde dit jaar nog een nieuwe afbakening uitvoeren van de fosfaatverzadigde gebieden. Vanaf het kalenderjaar 2012 zullen er dan in deze gebieden verscherpte fosfaatbemestingsnormen gelden.

Gelet op de algemene aanpassing van de fosfaatbemestingsnormen, moeten ook de aangescherpte fosfaatbemestingsnormen voor fosfaatverzadigde gebieden worden aangepast. Het derde punt van artikel 10 bepaalt daarom dat in fosfaatverzadigde gebieden de fosfaatbemestingsnormen 10 kg lager liggen dan de algemene fosfaatbemestingsnormen.

Door artikel 11 wordt in artikel 18, §2, van het Mestdecreet de vermelding “van kwetsbare zones water of” opgeheven. Omdat heel Vlaanderen als kwetsbaar gebied wordt beschouwd, worden er geen kwetsbare zones water meer afgebakend.

De aanpassingen die door artikel 12 worden doorgevoerd hebben betrekking op de bemesting van de zogenaamde ‘zeer steile hellingen’. In het Mestdecreet is momenteel opgeno-

men dat dit de hellingen betreft met een gemiddeld stijgingspercentage hoger of gelijk aan 18 percent. Met de nu voorgestelde wijziging wordt dit verlaagd tot een gemiddeld stijgingspercentage hoger of gelijk aan 15 percent.

Daarenboven is het momenteel enkel verboden om op dergelijke percelen dierlijke mest (met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing) of kunstmest op te brengen. Dit verbod wordt nu veralgemeend, waardoor ook andere meststoffen niet gebruikt mogen worden op dergelijke percelen. De facto betekent dit dat op dergelijke percelen enkel nog meststoffen opgebracht mogen worden via rechtstreekse uitscheiding bij begrazing.

Artikel 13 wijzigt de oude benaming Sanitel in de nieuwe: Diergezondheidszorg Vlaanderen vzw.

Artikel 14 wijzigt artikel 27 van het Mestdecreet, dat de forfaitaire uitscheidingscijfers bevat. De wijzigingen zijn het gevolg van de beëindiging van het wetenschappelijk onderzoek inzake de uitscheidingscijfers voor pluimvee en van het nieuwe veevoederconvenant, dat begin 2011 werd ondertekend. Ook voor nertsen zijn er nieuwe cijfers.

Voor runderen werd in het vorige actieplan bepaald dat de uitscheidingscijfers voor runderen enkel aanvaard konden worden als de voerderrantsoenen van de betrokken dieren voldoende maïs, voederbieten, voedergranen en perspulp bevatten. De Mestbank kon aantonen dat uit vier jaar toepassing blijkt dat rundveehouders deze voorwaarden in de praktijk quasi altijd vervulden. Hierdoor is in het ontwerpactieprogramma deze voorwaarde komen te vervallen. Met punt 4° van artikel 12 wordt deze voorwaarde bijgevolg ook uit het Mestdecreet geschrapt. Hiermee wordt volgens mevrouw Rombouts dus ook een belangrijke administratieve vereenvoudiging voor de rundveehouderij gerealiseerd.

Artikel 15 vervangt in artikel 41bis van het Mestdecreet de verwijzing naar het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening door een verwijzing naar de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Artikel 16 wijzigt artikel 44 van het Mestdecreet. In dit artikel wordt vermeld wat het zogenaamde voortgangsrapport van de Mestbank moet omvatten. De Mestbank legt elk jaar aan de minister een voortgangsrapport voor met betrekking tot de opvolging van de Nitraatrichtlijn. Ook voor de kaderrichtlijn Water worden de aspecten opgenomen die rechtstreeks betrekking hebben op het mestbeleid en die door Europa in de rapportering worden gevraagd.

De rapportering aan Europa door de bevoegde minister is geregeld in artikel 10 van de Nitraatrichtlijn. De opmaak van het voortgangsrapport staat dus los van deze rapportering aan Europa.

Met artikel 17 wordt een rechtsgrond gecreëerd voor een bestaande praktijk, waarbij een mestverwerkingsinstallatie vlak naast het eigen bedrijf gelegen is en een gedeelte van de aanvoer van meststoffen niet over de openbare weg gebeurt. Voor een dergelijk transport van meststoffen moeten geen mestafzetdocumenten worden opgemaakt. Wanneer deze overdrachten echter niet zouden worden geregistreerd, kunnen de betrokken bedrijven balansproblemen krijgen. Vandaar dat artikel 17 hiervoor in een overdrachtsdocument voorziet.

Door de in artikel 18 voorgestelde wijziging wordt het AGR-GPS-systeem verplicht voor alle erkende mestvoerders. Aangezien deze wijziging in de meeste gevallen een aanpassing zal vergen van de apparatuur gebruikt door de erkende mestvoerders, is in artikel 26 bepaald dat dit artikel pas op 1 januari 2012 in werking treedt. Op deze manier beschik-

ken de erkende mestvoerders over de nodige tijd om hun voertuigen te voorzien van een gps-systeem.

Met artikel 19, dat artikel 49 van het Mestdecreet vervangt, worden verschillende aanpassingen doorgevoerd aan de zogenaamde burenregeling. De mogelijkheid van een burenregeling wordt uitgebreid tot transporten naar een nabijgelegen mestverwerker, op voorwaarde dat deze mestverwerker beschikt over een weeginstallatie.

Verder krijgt een bedrijf met meerdere exploitaties ook de mogelijkheid om een burenregeling af te sluiten voor het transport van mest tussen de diverse eigen exploitaties. Hierdoor zal men voor dergelijke transporten geen beroep meer moeten doen op een erkend vervoerder.

Mevrouw Rombouts vermeldt nog dat in het tweede lid, 5°, van de voorgestelde tekst melding wordt gemaakt van 'trekkend voertuig waarvan hij eigenaar is'. Het is de bedoeling hiermee eigen vervoer van eigen mest – zowel van aanbieder als ontvanger – te bepalen. Het begrip 'eigen trekker' moet steeds zo ruim worden geïnterpreteerd dat in geval de landbouwer een vennootschap is, zowel trekkers ingeschreven op naam van de vennootschap als trekkers ingeschreven op naam van een natuurlijke persoon die een leidinggevende functie uitoefent in de vennootschap of dergelijke, in aanmerking worden genomen. Ook trekkers die eigendom zijn van een machinering waarvan de betrokken landbouwer werkend lid is, moeten hieronder begrepen worden.

Artikel 20 schrapt de bepaling in artikel 59 van het Mestdeceet dat het de Vlaamse Regering is die de forfaitaire mestsamenstellingscijfers vastlegt. Het bepalen van deze mestsamenstellingscijfers is een zeer technische materie en kan beter gebeuren door de bevoegde minister.

Artikel 21 betreft de administratieve geldboetes. Een aantal administratieve geldboetes, die voorheen opgenomen waren in het Mestdecreet, zijn overgeheveld naar het Handhavingsdecreet. Om duidelijk het toepassingsgebied van beide decreten te duiden, bevat het Mestdecreet een oplijsting van de administratieve geldboetes die behandeld worden overeenkomstig de bepalingen van het Mestdecreet. Aangezien het voorstel van decreet een aantal nieuwe geldboetes invoegt en een aantal bestaande boetes herformuleert, past artikel 21 deze lijst aan.

Artikel 22 creëert de rechtsgrond om een veralgemeend gebruik van het zogenaamde SMIL, zijnde het 'Staalname Mest Internet Loket', op te leggen.

Artikel 23 zorgt ervoor dat met de aanpassingen vervat in voorgaande artikelen ook rekening wordt gehouden in het kader van de administratieve geldboetes. Zo zijn de eerste aanpassingen het gevolg van het feit dat er nu twee systemen van bemestingsnormen zijn, namelijk het systeem gebaseerd op totale stikstof en het systeem gebaseerd op werkzame stikstof. De keuze van het ene systeem ten opzichte van het andere heeft gevolgen voor de berekening van de administratieve geldboetes die betrekking hebben op de bemesting op de eigen landbouwgronden.

Voor het overschrijden van de fosfaatbemestingsnorm is de algemene regel dat dit op bedrijfsniveau wordt bekeken. Een uitzondering hierop zijn de fosfaatverzadigde gronden. Voor dergelijke gronden is de fosfaatproblematiek dermate urgent, dat hier ook op perceelsniveau de fosfaatbemestingsnorm moet gerespecteerd worden.

De berekening van de boete met betrekking tot fosfaatonbalansen wordt aangepast omdat bij de opbrenging van gecertificeerde groen- en gft-compost slechts rekening wordt gehouden met de helft van de fosforinhoud van deze meststof.

Daarnaast wordt er nog een technische correctie doorgevoerd aan de administratieve geldboete wegens het niet namelden van een mesttransport.

Ten slotte worden er vier nieuwe administratieve geldboetes ingeschreven. De eerste twee boetes hebben betrekking op het niet naleven van maatregelen opgelegd ten gevolge van een te hoog nitraatresidu. De andere twee boetes betreffen de niet-naleving van de verscherpingen rond de zogenaamde burenregeling.

In artikel 24, dat artikel 84 van het Mestdecreet wijzigt, worden enkele overgangsregelingen opgenomen. De regeling vermeld in §2, is het gevolg van het feit dat de rechtsgrond rond zandgronden gewijzigd is. In uitvoering van deze bepaling zijn er in het verleden attesten afgeleverd op basis waarvan gronden, die binnen het gebied van de zandgronden lagen, niet langer als zandgrond aanzien worden. Met de regeling vermeld in §2 wordt er voor gezorgd dat deze attesten hun geldigheid blijven behouden. Paragraaf 3 zorgt er voor dat het bestaande maatregelensysteem bij een te hoog nitraatresidu ingeschoven wordt in de nieuwe werking rond nitraatresiduoverschrijdingen, zoals uiteengezet in artikel 8 van dit decreet.

Door het voorstel van decreet wordt de uitrijperiode verstrengd, waardoor het bemesten in de zomermaanden na de oogst van de hoofdteelt ernstig wordt ingeperkt. In principe zullen deze verstrengingen reeds in 2011 van kracht worden. Momenteel is echter nog niet te voorzien wat de impact is van deze aanpassingen en in hoeverre de landbouwsector deze nu reeds in uitvoering zal kunnen brengen. Om op eventuele problemen in te kunnen spelen, wordt met de voorgestelde §4 voorzien dat de Vlaamse Regering, als blijkt dat de landbouwers niet bij machte zijn om de voorziene wijzigingen reeds dit jaar uit te voeren, en dit duidelijk het gevolg is van overmacht, in een afwijking kan worden voorzien.

Artikel 25 bepaalt dat de Vlaamse Regering voor eind februari 2012 een externe evaluatie van de uitvoering van het mestbeleid (inclusief handhaving) met bijhorende voorstellen tot aanpassing van dit decreet aan het Vlaams Parlement zal voorleggen.

Mevrouw Rombouts verwijst wat betreft dit artikel naar het begin van haar toelichting. Europa eist dat de bepalingen van het actieplan reeds in Vlaamse wetgeving zijn omgezet alvorens de derogatie voor Vlaanderen kan worden goedgekeurd. Daardoor wordt er nu onder tijdsdruk gewerkt en is er geen mogelijkheid om meerdere aspecten van het mestbeleid en de eraan gekoppelde bepalingen in het Mestdecreet onder de loep te nemen. Nochtans wordt van diverse zijden hierop aangedrongen. Gelijklopend groeit ook de vraag naar een screening van de werking van de Mestbank. Om aan beide vragen tegemoet te komen en te komen tot een meer efficiënt mestbeleid vormt een externe evaluatie van de uitvoering van het mestbeleid (inclusief handhaving) een belangrijke uitgangsbasis. Gelijklopend wordt gezocht naar effectieve combinaties van beleidsinstrumenten en flankerende maatregelen die kunnen worden ingezet om de doelstellingen van het actieplan te bereiken.

Dit vereist volgens mevrouw Rombouts dan ook een engagement van de bevoegde Vlaamse minister voor Leefmilieu en de Vlaamse Regering om voor eind februari 2012 deze evaluatie met bijhorende voorstellen tot aanpassing van het decreet voor te leggen aan het Vlaams Parlement.

Artikel 26 regelt de inwerkingtreding van voorliggend decreet. De meeste bepalingen treden in werking op de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Voor een aantal bepalingen is echter een afwijkende inwerkingtreding noodzakelijk. In de eerste plaats dienen de definities, de bemestingsnormen en de uitscheidingscijfers in te gaan op 1 januari 2011. Aangezien in het Mestdecreet gewerkt wordt met controles op jaarbasis, dienen wijzigingen aan bemestingsnormen en uitscheidingscijfers steeds in te gaan op 1 januari. Bovendien is het een duidelijke vereiste van de Europese Commissie

dat de bemestingsnormen zoals opgenomen in het ontwerpactieprogramma gelden voor het lopende bemestingsseizoen. Punten 2° en 3° zorgen er voor dat de aanpassingen rond vervoer gespreid in de tijd ingevoerd worden. Meer bepaald wordt het verplicht gebruik van het AGR-GPS-systeem uitgesteld tot 1 januari 2012. Ook de aanpassingen aan het systeem van de burenregeling worden pas op een latere datum van kracht. Punt 4° ten slotte bepaalt dat de verstrengde regels rond de opslag op kopakker pas op 15 november 2013 van kracht worden.

II. ALGEMENE BESPREKING

De algemene en artikelsgewijze bespreking worden gehouden op 5 april 2011.

De heer *Karlos Callens* vindt dat dit voorstel van decreet, waarop de Europese beslissing over de derogatie zal zijn gestoeld, rijkelijk laat wordt besproken. Ook het voortgangsrapport van de Mestbank, met voornamelijk cijfers van 2009, is pas op 26 januari 2011 aan de commissieleden bezorgd en op 15 februari 2011 in de commissie besproken (*Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 994/1). De minister had nochtans het rapport al in haar bezit op 15 oktober 2010.

Het lid begrijpt niet waarom Vlaanderen de resultaten van 2009 als basis voor de onderhandelingen met Europa heeft genomen. 2009 was een abnormaal droog jaar, daarom lagen de meetwaarden iets hoger dan andere jaren. De resultaten in 2010 waren heel wat beter en waren een betere basis geweest. De heer Callens betreurt het dat de minister het voorstel aan de Europese Commissie niet eerst met de commissie Leefmilieu heeft besproken. Een voorstel, gesteund door de commissie en misschien het voltallige parlement, had allicht meer kans gemaakt bij Europa. De heer Callens is wel verheugd over het overleg dat met de landbouworganisaties werd gevoerd.

Het lid vraagt ook waarom de minister zelf geen ontwerp van decreet heeft ingediend.

Het voorstel van decreet is volgens de heer Callens onaanvaardbaar voor de landbouwers, zeker gezien de goede milieuresultaten die ze de afgelopen jaren hebben geboekt. In het oppervlaktewater is volgens de meetresultaten de fosfaatconcentratie tussen 2000 en 2009 gedaald van 0,7 tot 0,4 milligram per liter. Het grondwater reageert iets trager, maar dat is een algemeen bekend fenomeen.

Daarenboven hebben de landbouwers, en vooral de varkenshouders, heel wat geïnvesteerd in mestverwerking. Van 2007 tot 2009 is de verwerkte mest gestegen van 15 miljoen kilogram tot 25 miljoen kilogram N. Ook de veevoederfabrikanten hebben heel wat inspanningen geleverd. Desondanks legt het voorstel van decreet zeer strenge bemestingsnormen op, die volgens deskundigen zelfs tot minder opbrengst kunnen leiden. Dat zou de landbouwers 15 miljoen euro kosten aan minderopbrengst. Als de Europese Commissie de derogatie zou verwerpen, wat niemand hoopt, zou dat bedrag zelfs nog met 22 miljoen euro stijgen. De totale kosten kunnen in het slechtste geval dus oplopen tot 37 miljoen euro.

De tot nog toe aangekondigde flankerende maatregelen, zoals subsidies voor groenbemesters, begeleiding en opleiding, zijn niet meer dan druppels op een hete plaat.

Wat de heer Callens vooral zorgen baart is de uitrijperiode in het najaar. Mest uitrijden zal niet langer mogelijk zijn tussen 15 november en 15 januari of zonder najaarsgroente of -teelt. Er zal dus meer opslag moeten gebeuren. Maar mest mag ook niet langer, of toch heel beperkt, opgeslagen worden op landbouwgrond. Dus heeft de landbouwer een opslagprobleem: hij moet de mest op een plaats bewaren waar het vocht niet in de bodem kan dringen. Daarvoor is een of andere constructie nodig, dus een bouwvergunning. Zal de minister ervoor zorgen dat de landbouwers snel een bouwvergunning kunnen krijgen?

Door de nieuwe normen kan het koolstofgehalte van de grond met de jaren sterk dalen. Dat gaat in tegen een Europese richtlijn die het behoud van koolstof in de bodem voorschrijft. Blijkbaar houdt Europa geen rekening met zijn eigen richtlijnen.

De heer Callens vraagt voortaan ook meer oog voor de biolandbouw in het mestbeleid. De minister van Landbouw en de bevoegde commissie steunen biolandbouw, maar het succes dreigt te worden afgeremd door dit decreet.

Het voorstel van decreet helt volgens het lid duidelijk over in de richting van controle en boete, en minder van begeleiding en steun aan de landbouwers. De tekst is daarenboven te ingewikkeld voor een doorsnee landbouwer. Dat doet het lid vermoeden dat de Mestbank de pen heeft gehanteerd. Het is volgens het lid een 'overlastdecreet' dat cijfers en normen bevat voor alle fasen van het landbouwbedrijf en de landbouwers zal verplichten voortdurend voor de computer te zitten. Gewoon zijn werk doen als boer zal in de toekomst niet meer mogelijk zijn.

Om al die redenen zal Open Vld zich bij de stemming in de commissie onthouden. De fractie van de heer Callens zal een motie steunen om eerst het spoedadvies van de Raad van State te vragen. Er staan nog onvolkomenheden in het voorstel van decreet die moeten worden bekeken. In de plenaire vergadering zal ze haar definitief standpunt bepalen.

De heer *Wilfried Vandaele* verwijst naar de verzuchtingen van de biolandbouw, die ook in de hoorzitting aan bod kwamen. Het lid sluit zich aan bij de bezorgdheid zoals die ook door de vorige spreker werd geuit. Eventueel kunnen er nog amendementen worden goedgekeurd waarin rekening wordt gehouden met de situatie van de biolandbouw. Maar misschien is het nog eenvoudiger om bij de derogatie een specifieke aanpak voor de biolandbouw te bepleiten. Het is aan de minister en haar deskundigen om te oordelen wat de beste methode is.

De heer *Dirk Peeters* is het eens met de uitgangspunten van het voorstel van decreet, hoewel het een ingewikkeld en technisch werkstuk is geworden, en daardoor wellicht moeilijk te controleren. Het voorstel baseert zich immers op de onttrekkingsnormen van stikstof door planten, afhankelijk van bodem en van teelt, en dat is een goede benadering van het mestprobleem. Anderzijds vindt Groen! de ambities te laag en te ver in de tijd gespreid. Vlaanderen neemt te lang de tijd om de waterkwaliteit te verbeteren.

Groen! is het eens met het pleidooi van BioForum in de hoorzitting en zal amendementen indienen om daaraan tegemoet te komen.

Voorts is Groen! tegen de terugwerkende kracht van bepaalde decreetsbepalingen. Dat is niet alleen een bedreiging voor de rechtszekerheid, het hindert ook een goede bedrijfshuishouding.

In het voortraject van de nu voorgestelde decreetswijziging is er volgens de heer Peeters te weinig overlegd met de milieubeweging en de biosector. Het openbaar onderzoek over het ontwerp van actieprogramma liep van 16 februari tot 18 maart 2011. Toch is het voorstel van decreet al ingediend op 16 februari 2011. Dat getuigt van weinig respect voor al wie advies verleende of een bezwaar kenbaar heeft gemaakt in het openbaar onderzoek. Het getuigt ook van weinig respect voor het instrument openbaar onderzoek.

Tot slot blijft de heer Peeters het Mestdecreet een oplossing aan het einde van de productieketen vinden, een 'end-of-pipe'-benadering. Enerzijds wordt uitbreiding van de veestapel aangemoedigd, weliswaar op voorwaarde dat de landbouwer de mest verwerkt, anderzijds wordt hij op kosten gejaagd om de normen te respecteren en gaat er geld naar begeleiding en andere maatregelen. Om de landbouw te verduurzamen en te laten overleven als strategische sector, moet de mestproblematiek helemaal anders worden bekeken.

De heer *Stefaan Sintobin* uit namens Vlaams Belang zijn ongenoegen over de manier en de spoed waarmee MAP 4 hier in het parlement moet worden besproken. Om het advies van de Raad van State en andere tijdrovende procedures te omzeilen, heeft de regering dit decreet niet als ontwerp maar als voorstel laten indienen. Nochtans was ze al maanden, misschien al een jaar, aan het onderhandelen met de sector en de Europese Commissie en kende ze het tijdschema. De bijeenkomst van het Nitraatcomité op 17 mei 2011 nu plotseling als excuus gebruiken om het parlement onder druk te zetten, getuigt volgens het lid van weinig respect en hindert grondig wetgevend werk.

Het gaat volgens de heer Sintobin om kunst- en vliegwerk van de regering. Dat mevrouw Rombouts in haar toelichting al wijzigingen aan het decreet in het vooruitzicht stelt, omdat er nog overleg en onderzoek nodig is, bewijst die stelling alleen maar. De landbouworganisaties zijn bijzonder scherp over het voorstel van decreet maar ook over de onderhandelingsmethode van het kabinet van minister Joke Schauvliege. De voorzitter van de Boerenbond heeft zich daar bijzonder negatief over uitgelaten.

Alleen al de werkmethode in het parlement en de commissie is voor Vlaams Belang voldoende om het voorstel van decreet niet goed te keuren. Ook de fractie van de heer Sintobin schaart zich achter de vraag om advies van de Raad van State en zal de aangekondigde motie steunen. Daarbij werd ermee rekening gehouden dat een spoedadvies de derogatieaanvraag niet in het gedrang zal brengen. De derogatie is inderdaad uiterst belangrijk voor de landbouwsector.

De heer Sintobin verwijst verder naar de hoorzitting van 29 maart 2011. Het viel het lid op dat de landbouworganisaties samen hun kritieken naar voren brachten, maar ook dat ze milder gestemd waren dan op het moment dat het akkoord bekend werd gemaakt. Blijkbaar zetten ook zij zwaar in op de derogatie. Mits een aantal aanpassingen, zijn ze bereid het voorstel te aanvaarden, zij het met weinig enthousiasme. Het was volgens het lid ook opmerkelijk dat BioForum zich bij de milieubeweging aansloot en niet bij de landbouworganisaties. Nochtans was er de afgelopen jaren een toenadering tussen de bio- en andere landbouworganisaties. Het Actieplan Biologische Landbouw streeft bijvoorbeeld naar het naast elkaar bestaan van biologische en traditionele landbouw.

Over het standpunt van de milieu- en natuurbeweging kan het lid kort zijn. Zij beschouwen het probleem van de mest louter als een milieukwestie en hebben geen oog voor de economische realiteit. Dat is hier in het parlement ook het geval. Dat de commissie Leefmilieu en niet de commissie Landbouw dit voorstel bespreekt, is volgens het lid tekenend. Het voorstel van de milieubeweging en Groen! om de veestapel af te bouwen zal Vlaams Belang met alle mogelijke middelen bestrijden. De partij past immers voor een ecologisch paradijs op een economisch kerkhof.

De nieuwe normen zullen invloed hebben op de opbrengsten en de kwaliteit van de teelten en zullen duurzame landbouwpraktijken verhinderen. De fractie van de heer Sintobin vraagt dan ook om bij de amendementen op het voorstel van decreet maximaal rekening te houden met de wensen van de sector, maar ook alles in te zetten om de derogatie goedgekeurd te krijgen. Er is reeds verwezen naar de extra kost van 22 miljoen euro die het niet toekennen van de derogatie zou meebrengen. Vlaams Belang roept de sector op om het actieprogramma correct toe te passen, maar vraagt bijsturingen om het uitvoerbaar te maken zonder de opbrengst te hypothekeren.

Mevrouw *Tinne Rombouts* wijst erop dat Europa zich akkoord moet verklaren met wat in het Vlaamse actieplan wordt opgenomen. In die zin is het Vlaams Parlement ertoe gehouden de Europese normen om te zetten in een decreet. Het voorstel van decreet is gebaseerd op het ontwerpactieprogramma waarover een akkoord met de Europese Commissie werd bereikt. Van zo gauw dat akkoord is bereikt, hebben de indieners zich ingezet om snel een voorstel van decreet op te stellen en in te dienen. Het klopt dat de tijd kort was, maar dat

heeft de indieners niet tegengehouden om met kennis van zaken een degelijk voorstel op te stellen. Als het openbaar onderzoek aanpassingen oplevert waar de Europese Commissie mee akkoord kan gaan, zal het voorstel van decreet worden aangepast. De indieners willen dus wel degelijk rekening houden met de bezwaren en standpunten die in het openbaar onderzoek werden geformuleerd. De bijeenkomst van het Nitraatcomité noopte echter tot onmiddellijk handelen. Derogatie is immers voor iedereen het streefdoel, zoals ook al uit de eerdere tussenkomsten bleek.

De huidige werkwijze en timing zijn dus het gevolg van de Europese eisen. Na het ontwerpakkoord vroeg de Europese Commissie om een openbaar onderzoek. De conclusies daarvan moeten bekend zijn vooraleer er een definitief akkoord komt. Anderzijds wil de commissie dat het ontwerpakkoord in een decreet is omgezet voor het Nitraatcomité samenkomt.

Mevrouw Rombouts weet dat een aantal aspecten van het actieprogramma nog verder moet worden onderzocht of besproken. Maar het is niet mogelijk om daarop te wachten. Het voorstel bevat wel een aantal duidelijke verbintenissen, onder meer de evaluatie van het algemene kader met daaraan eventueel voorstellen tot wijziging gekoppeld. Het gaat dan niet over technische aspecten die in het huidige voorstel van decreet worden geregeld, maar over een bijsturing van het mestbeleid.

Mevrouw Rombouts laat nog opmerken dat ook in de vorige regeerperiode het Vlaams Parlement een voorstel van decreet heeft gestemd om het mestbeleid aan te passen.

De vorige jaren besprak de commissie het voortgangsrapport van de Mestbank pas in maart. In 2011 was dat dus zelfs eerder. Het lid gaat ervan uit dat de regering niet alleen de resultaten van 2009 maar ook recentere gegevens onder de aandacht van de Europese Commissie bracht. Het voorstel van decreet omschrijft trouwens het voortgangsrapport als een opvolgingsinstrument voor bepaalde acties, voor Europa komt er een afzonderlijke rapportering. De verwarring omtrent de rapportering wordt dus deels door het voorstel van decreet weggewerkt.

Het gaat inderdaad de goede kant uit met de waterkwaliteit, daarom focust het voorstel vooral op begeleiding. Dat neemt niet weg dat Europa toch strengere normen vraagt en handhaving eist.

Door de kortere uitrijperiode moet de mest inderdaad langer op het bedrijf worden opgeslagen, maar de normen voor de opslag van vaste mest treden pas in voege vanaf 2013. Zo krijgen de bedrijven de kans de nodige vergunningen voor opslagconstructies aan te vragen. Het lid rekent op een vlotte afhandeling van deze stedenbouwkundige vergunningsaanvragen.

De kansen van de biologische landbouw mogen niet worden gefnuikt. Het huidige actieplan biedt de biolandbouw op veel vlakken voldoende of zelfs extra ruimte. Specifieke knelpunten kunnen eventueel ook nog bij de derogatie worden aangepakt. Afwijkingen kunnen enkel als er wetenschappelijke gronden voor zijn, anders zal Europa ze niet goedkeuren.

De algemene teneur van het voorstel van decreet is dat de overheid samen met de sector de doelstellingen moet realiseren. Begeleiding en steun zijn er volgens mevrouw Rombouts een wezenlijk deel van. Controleren en beboeten staan dus helemaal niet centraal. De nitraatresidumetingen zijn trouwens, zoals Europa het wenst, een begeleidingsinstrument en geen controlemechanisme. Het klopt dat diverse flankerende maatregelen niet in het voorstel van decreet staan, maar die kunnen worden genomen in andere regelingen en andere bevoegdheidsdomeinen. Europa staat ook op handhaving: onder controles, bemonstering en als uiterste mogelijkheid boetes, valt niet onderuit te komen. Belangrijk

is wel dat het voorstel vraagt om onder meer te evalueren of de controle-instrumenten en boetes voldoende leefmilieukundig onderbouwd zijn. Het mag geen heksenjacht zijn.

Het lid is bezorgd, maar hoopt er op te kunnen rekenen dat de vraag om een spoedadvies van de Raad van State de werkzaamheden niet zal vertragen. Bij een spoedadvies doet de raad slechts uitspraak over een beperkt aantal aspecten zoals de de rechtsgrond en de bevoegdheid. Mevrouw Rombouts hoopt dat het advies iedereen ervan zal overtuigen dat het Vlaams Parlement wel degelijk bevoegd is voor deze aangelegenheid.

De retroactieve inwerkingtreding van bemestingsnormen en een aantal controles is net bedoeld om de rechtszekerheid te vergroten. Heel wat facetten, onder meer de balansen en boetes, worden immers per jaar opgesteld en beoordeeld. Vanaf het moment dat het ontwerpactieprogramma werd goedgekeurd, is aan de sector duidelijk meegedeeld dat de nieuwe normen van het ontwerpactieplan vanaf dit jaar gelden en niet meer zullen wijzigen na het openbaar onderzoek. Dat wordt nu in het voorstel van decreet bekrachtigd, gezien dit een uitdrukkelijke vraag is vanuit Europa.

De landbouworganisaties hebben inderdaad hun bezorgdheid kenbaar gemaakt. Iedereen erkent ook dat er heel wat van de landbouwers wordt gevraagd. Heel wat van de verfijningen en/of verduidelijkingen die de landbouworganisaties in de hoorzitting vroegen, maken al deel uit van het voorstel. Dat komt de uitvoerbaarheid en de duidelijkheid ten goede.

Wat de interne procedure betreft, laat mevrouw Rombouts nog opmerken dat de uitvoering van de Nitraatrichtlijn onder de bevoegdheid van de minister van Leefmilieu valt. Ook voorheen is dit dossier steeds in de commissie Leefmilieu besproken. Heel wat leden van deze commissie, die trouwens ook deel uitmaken van de commissie Landbouw, hebben oog voor de economische aspecten en maken systematisch de afweging tussen het wenselijke en het haalbare. Kortom, de landbouwbelangen worden zeker meegenomen in deze discussie.

De heer *Stefaan Sintobin* concludeert uit de tussenkomst van mevrouw Rombouts dat nu blijkbaar ook voor de meerderheid Europa de grote boeman is. Het is gemakkelijk om alle verantwoordelijkheid af te schuiven wanneer een beslissing moet worden genomen. Het lid herhaalt dat de vraag om een advies van de Raad van State geen vertraging zal opleveren en dus de derogatie-aanvraag niet zal hypothekeren. Allicht zal het voorstel van decreet de legaliteitstoets doorstaan, maar daarover zal er dan duidelijkheid zijn.

De heer Sintobin vindt het toch, al was het maar vanuit principieel oogpunt, beter voortaan dergelijke voorstellen te laten behandelen door de gezamenlijke commissies Leefmilieu en Landbouw.

De heer *Bart Martens* repliceert dat het voorstel van decreet een Europese milieurichtlijn omzet. Uiteraard heeft dat gevolgen voor de landbouwsector. De indieners vragen flankerende maatregelen, die ook in de commissie Landbouw worden besproken. Het staat de leden van die commissie ook vrij om aan de debatten in de commissie Leefmilieu deel te nemen.

Het huidige voorstel is in essentie een aanpassing van de milieugebruiksruimte waarin de landbouwsector opereert. Het voorstel van decreet pakt de gevolgen op het vlak van bedrijfsvoering niet aan. De oplossingen en instrumenten voor het mestoverschot blijven ongewijzigd. De landbouwer blijft de keuze houden om minder dieren te houden, om de mest te laten verwerken of de mest te exporteren, om het veevoeder aan te passen.

Er wordt door sommigen gezegd dat de Europese Commissie te streng is geweest. Door de inspanning van de landbouwers en het vorige MAP is de waterkwaliteit inderdaad verbeterd, zelfs significant op het vlak van nitraatgehalte, maar het doel is nog ver af. Volgens

de Nitraatrichtlijn moest het oppervlaktewater op alle punten een waarde van minder dan 50 milligram nitraat per liter halen. Al het grondwater moest de drinkwaternorm halen. Dat is vooralsnog niet het geval, stelt de heer Martens. Vlaanderen mag blij zijn dat het van Europa nog gedurende twee periodes van vier jaar de kans krijgt om de doelstellingen te bereiken.

Op het vlak van fosfaat is de verbetering heel wat minder duidelijk. Uiteraard moet ook die vervuiling teruggedrongen worden om eutrofiëringsproblemen, zoals die blijkt uit giftige algenbloei aan de kust, te vermijden. De meeste extra beperkingen van het voorstel van decreet gaan trouwens over strengere normen voor fosfaat. De heer Martens meent dat die zullen bijdragen aan een aanzienlijke verbetering van de waterkwaliteit. De landbouw heeft een en ander zelf in handen. Als er bij de tussentijdse evaluatie onvoldoende verbeteringen worden vastgesteld, zullen er bijna automatisch nog strengere normen komen.

Flankerende maatregelen zijn volgens de heer Martens inderdaad op alle fronten nodig. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds kan extra investeringen voortvloeiend uit de verplichtingen van dit actieprogramma subsidiëren, zoals bijvoorbeeld de bouw van extra opslagcapaciteit. Ook het groenestroombeleid biedt mogelijkheden. De meerderheid zal ernaar streven dat de rendabiliteit van de bestaande mestverwerkingsinstallaties en een stabiel investeringsklimaat voor nieuwe installaties voor de verwerking van mest en organisch-biologische afvalstoffen, worden gegarandeerd.

Ook de beheersovereenkomsten met landbouwers kunnen subsidies voor maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit bevatten, gedeeltelijk met Europese middelen trouwens. In het regeerakkoord staat het voornemen groepsbeheersovereenkomsten af te sluiten. Daarin kan dan bijvoorbeeld de aanleg van oeverzones en plasbermen, nodig voor het polijsten van de nutriëntenafvoer, worden gestimuleerd. Tot slot kan ook de bedrijfstoeslag gekoppeld worden aan het naleven van bepaalde voorwaarden onder meer op milieuvlak. Een slimme koppeling kan het nemen van maatregelen effectief maken.

Het is volgens de heer Martens de zorg van elke fractie om de biolandbouw te steunen. Afwijkingen op perceelsniveau zullen echter mogelijk zijn als Europa een derogatie toestaat, mits ze wetenschappelijk onderbouwd zijn. Het is aan het kabinet van de minister om na te gaan in hoeverre er in het huidige ontwerp van derogatieverzoek specifieke hinderpalen voor de biolandbouw zijn. Als het mogelijk is die weg te werken, zonder extra uitspoeling van nutriënten tot gevolg, moet dat zeker gebeuren. De tijd ontbrak ook om al te veel afwijkende normen in dit voorstel in te schrijven en die grondig te onderbouwen.

Er is al gewezen op de kosten voor de sector van het nieuwe actieprogramma. Door de strengere normen zal er inderdaad meer mest over zijn. De evaluatie die tegen eind februari 2012 wordt gevraagd moet voor sp.a ook de kostenefficiëntie en de milieueffectiviteit van verschillende maatregelenpakketten beoordelen. Een gerichte beperking van de veestapel is voor de fractie van de heer Martens alvast geen taboe. Vlaanderen komt immers niet alleen in problemen met de waterkwaliteitsnormen maar ook met de luchtnormen. De ammoniakuitstoot is dan wel teruggedrongen onder het plafond van de richtlijn inzake nationale emissieplafonds voor verzurende en ozonvormende stoffen, maar ammoniak draagt nog steeds bij tot een derde van de fijnstofdeposities. Ook dat moet deel uitmaken van de evaluatie.

Niemand wenst een ecologisch paradijs op een economisch kerkhof, benadrukt de heer Martens. Maar de varkensstapel laten aangroeien terwijl er nu al een overcapaciteit is, doet ook de bestaande varkenshouders geen deugd. Zij krijgen dan een lagere prijs voor hun vlees. Door de kleinere winstmarges worden ze dan wel gedwongen uit te breiden. Een slim beheer van de veestapel is volgens het lid niet per definitie in het nadeel van de veetelers. Bij de melkquota is bijvoorbeeld gebleken dat het beperken van de productie

niet in strijd is met levensvatbare bedrijven. Mogelijkerwijze moet het MAP nog het voorwerp uitmaken van een plan-milieueffectenrapport. De heer Martens raadt de minister aan daarbij rekening te houden met andere milieukwaliteitsnormen en te zoeken naar een slimme combinatie van beleidsinstrumenten om op een efficiënte wijze niet alleen de milieudoelstellingen te bereiken maar ook de landbouwer te helpen.

Voor sp.a moet daarbij ook worden gekeken naar de bijdrage die natuur kan leveren. De natuurlijke inrichting van de waterlopen, de aanleg van natuurlijke overstromingsgebieden, ook nodig om de wateroverlast te bestrijden, kunnen het zelfreinigende vermogen van de rivieren versterken. Het lid verwijst naar de maatschappelijke kosten-batenanalyse voor het geactualiseerde Sigmaplan. Daaruit bleek dat natuurlijke overstromingsgebieden de denitrificatie, het proces dat nitraten omzet in onschuldig stikstofgas, bevorderen. Op die manier dragen natuurgebieden bij tot de waterkwaliteit. Voor de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen moeten er nog bijkomende natuurgebieden afgebakend worden, voor de strijd tegen wateroverlast moet er meer ruimte voor water komen. Als dat op een slimme manier gebeurt, kunnen de natuurmaatregelen bijdragen tot het bereiken van de waterkwaliteitsdoelstellingen. Ook integraal waterbeheer kan dus een vorm van flankerend beleid zijn.

Dat kan passen in de evaluatie die in artikel 25 van het voorstel van decreet wordt gevraagd. In het algemene deel van de toelichting staat ook dat er bijkomend onderzoek zal komen, onder andere op basis van het nutriëntenemissiemodel SENTWA, naar de relatie tussen bemestingsnormen, uitspoeling en waterkwaliteit. Ook die onderzoeken kunnen aangegrepen worden om dergelijke maatregelen op hun effecten te onderzoeken.

De heer Martens denkt tot slot dat het voorstel van decreet een goede vertaling is van het ontwerpactieplan waar de Europese Commissie haar zegen over heeft gegeven. Het Vlaams Parlement heeft geen andere keuze dan snel te gaan. Het zit immers gewrongen tussen de goedkeuring door Europa van het ontwerpactieplan op 16 februari 2011 en de geplande beslissing van het Nitraatcomité over het derogatieverzoek op 17 mei 2011. Dat derogatieverzoek mag pas worden ingediend als het Vlaamse Gewest het goedgekeurde ontwerpactieplan in eigen regelgeving heeft vertaald. In die tijdspanne was het onmogelijk om een ontwerp van decreet goedgekeurd te krijgen. De meerderheidsfracties zijn er volgens de heer Martens in geslaagd het ontwerpactieprogramma snel om te zetten in een voorstel dat perfect de wijzigingen vertaalt.

Dat betekent niet dat de reacties van het openbaar onderzoek terzijde worden geschoven. Dit is een eerste aanpassing van het Mestdecreet, die hoofdzakelijk de nieuwe bemestingsnormen van de Europese Commissie invoert. Gegronde bezwaren kunnen leiden tot het nemen van flankerende maatregelen en tot nieuwe herzieningen, weliswaar na akkoord van de Europese Commissie. Ook de resultaten van de wetenschappelijk studie over nitraatresidu's, de zogenaamde procesfactorstudie, kunnen nog tot aanpassingen van het decreet leiden.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

De ingediende amendementen zijn gepubliceerd in *Parl. St.* Vl. Parl. 2010-11, nr. 1038/2.

De heer *Dirk Peeters* licht toe dat hij een aantal amendementen heeft ingediend die betrekking hebben op de biolandbouw. De amendementen hebben tot doel het begrippenkader aan te passen en uit te breiden, het begrip bedrijfsbenadering in de plaats van de perceelsgerichte benadering te stellen en de bedrijfsbegeleiding voor de biosector te verankeren in het Mestdecreet, rekening houdend met de specificiteit van de sector. Andere amendementen hebben betrekking op flankerende maatregelen en op de attestering van mestverwerking en -transport.

Artikelen 1 en 2

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 3

Artikel 3 voegt verschillende nieuwe definities in artikel 3 van het Mestdecreet in.

Amendement nr. 1 van de heer *Dirk Peeters* strekt ertoe in de inleidende bepaling de woorden "worden een punt 14°bis en een punt 69° tot en met 94° toegevoegd," te vervangen door de woorden "worden een punt 14°bis, een punt 69° tot en met 88°bis en een punt 89 tot en met 95° toegevoegd,". De inleidende bepaling wordt gewijzigd om nieuwe definities in verband met biologische landbouw te kunnen invoegen.

Amendement nr. 2 van dezelfde indiener strekt ertoe in de voorgestelde tekst een 88°bis in te voegen met een definitie van "erkend centrum voor bedrijfsbegeleiding in de biologische landbouw". Het wordt omschreven als een bedrijfsbegeleidingcentrum erkend door de minister bevoegd voor het landbouwbeleid, op grond van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2001 houdende de erkenning en subsidiëring van centra voor bedrijfsbegeleiding in de biologische landbouw.

Amendement nr. 3 van dezelfde indiener strekt ertoe aan de voorgestelde tekst een 95° toe te voegen met de definitie van biologische landbouw. Die wordt omschreven als toepassing van landbouwmethoden die in overeenstemming zijn met verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 2092/91.

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt in antwoord op amendement nr. 2 dat de centra voor bedrijfsbegeleiding aan een aantal criteria moeten voldoen om erkend te worden. Die criteria zijn opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2001. Het decreet stelt enkel dat de centra erkend moeten zijn. Indien er knelpunten zijn wat de erkenning van bestaande centra betreft – volgens de gedrukte toelichting bij het amendement nr. 2 zouden slechts twee van de vijf centra voor biologische landbouw erkend zijn – moet worden nagegaan worden wat de oorzaken hiervan zijn en of de voorwaarden in het besluit eventueel moeten worden aangepast. Het lid pleit ervoor in het decreet te behouden dat het om erkende centra moet gaan.

In antwoord op amendement nr. 3 stelt mevrouw Rombouts dat wanneer naar biologische landbouw wordt verwezen, daaronder impliciet wordt verstaan dat het gaat om de landbouwmethode die in overeenstemming is met de Europese verordening. Een aparte definitie ervan in het Mestdecreet opnemen, zou veronderstellen dat er ook een aparte benadering is van de biologische landbouw. Er worden echter van alle land- en tuinbouwsectoren inspanningen verwacht om de normen en doelstellingen te halen. Het lid zal daar verder in de artikelsgewijze bespreking op terug komen.

De heer *Dirk Peeters* repliceert dat ook in de bij amendement nr. 2 voorgestelde tekst staat dat het om door de minister erkende centra moet gaan. Het is dus niet de bedoeling dat automatisch alle bestaande centra worden erkend. Het begrip erkend centrum voor bedrijfsbegeleiding in de biologische landbouw ontbreekt echter in het Mestdecreet. Ook een specifieke technische definitie van wat onder biologische landbouw wordt verstaan, zou aan het decreet moeten worden toegevoegd.

Mevrouw *Tinne Rombouts* blijft erbij dat het besluit van de Vlaamse Regering houdende de erkennning en subsidiëring van centra voor bedrijfsbegeleiding in de biologische landbouw een voldoende basis biedt en dat er geen invoeging van een definitie in het Mestdecreet nodig is.

De heer *Peter Van Bossuyt*, kabinetsmedewerker van mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, voegt eraan toe dat de andere centra enkel via het besluit van de Vlaamse Regering, door de minister bevoegd voor het landbouwbeleid, kunnen worden erkend.

Mevrouw *Tinne Rombouts* besluit hieruit dat er geen hiaat is en dat elk erkend centrum voor bedrijfsbegeleiding waarnaar het decreet verwijst, voldoet aan de voorwaarden van het besluit. De niet-erkende centra kunnen op basis van het besluit worden erkend als ze aan de voorwaarden voldoen.

De heer *Dirk Peeters* benadrukt dat het niet gaat om de erkenning zelf maar om de invoeging van het begrip in het Mestdecreet.

De amendementen nr. 1 tot en met 3 worden verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 3 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 4

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 5

Artikel 5 bevat aanpassingen aan artikel 8 van het Mestdecreet, dat de uitrijperiode regelt.

Amendement nr. 4 van mevrouw Tinne Rombouts, de heren Bart Martens, Wilfried Vandaele en Lode Ceyssens en mevrouw Valerie Taeldeman strekt ertoe 1° te vervangen in artikel 5.

Mevrouw *Tinne Rombouts* verwijst naar de toelichting die ze op 29 maart 2011 in de commissie bij het voorstel van decreet heeft gegeven. Uit het openbaar onderzoek van het ontwerp van actieprogramma kwamen heel wat reacties over de bepaling rond de uitrijregeling na de oogst. Het spreiden van 30kg N na de oogst is voor meerdere mestsoorten praktisch niet uitvoerbaar. Daarom is dit element opnieuw onderhandeld met de Europese Commissie en dat op basis van een wetenschappelijke onderbouwing. Europa erkent het technisch probleem en besliste daarom de norm te verhogen tot 45kg N/ha.

Omdat deze verhoging nog te beperkt is om tot een degelijke technische oplossing te komen en omdat Europa nog niet is ingegaan op de vraag om ook rekening te houden met een voldoende hoge bemesting voor een goede productie van het vanggewas, lopen de besprekingen nog verder. Daarom wordt voorgesteld dat de Vlaamse Regering tot een verhoging naar 60kg N/ha zal beslissen indien de Europese Commissie daar toestemming voor geeft.

Amendement nr. 5 van dezelfde indieners strekt ertoe 7° te vervangen in artikel 5.

Mevrouw Rombouts licht toe dat tijdens de onderhandelingen met de Europese Commissie ook de bepalingen met betrekking tot de opslag van vaste dierlijke mest aan bod kwamen. Tijdens de gesprekken werd door de Commissie gevraagd de periode voor opslag van vaste dierlijke mest op de kopakker buiten de periode 15 november tot en met 15 januari te beperken tot één maand voor het spreiden. Die maatregel was echter niet opgenomen in het ontwerp van actieprogramma dat in openbaar onderzoek ging. In haar reactie op het voorstel van decreet stelde de Europese Commissie dat dit als dusdanig in het Mestdecreet

moest worden opgenomen. Het amendement betreft dus een preciezere vertaling van de afspraken met de Europese Commissie.

Amendement nr. 6 van dezelfde indieners strekt ertoe een 8° toe te voegen aan artikel 5.

Mevrouw Rombouts licht toe dat het amendement een aanvulling betreft voor de graszodenteelt. De graszodenteelt wordt door het amendement opgenomen naast de specifieke teelten die expliciet in artikel 8, §5, eerste lid, 2°, van het Mestdecreet worden vermeld. Daardoor blijft de verlengde uitrijregeling voor het toedienen van stikstof uit kunstmest ook voor graszodenteelt mogelijk.

De amendementen nr. 4 tot en met 6 worden aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel 5 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 6

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen

Artikel 7

Artikel 7 bevat de aanpassingen van de bemestingsnormen in artikel 13 van het Mestdecreet.

Amendement nr. 7 van de heer Dirk Peeters strekt ertoe in de bij 1° voorgestelde tekst in paragraaf 4, na tabel 10, een zin in te voegen. Daarin staat dat de maximale P-bemestingsnormen op bedrijfsniveau gelden, behalve voor de fosfaatverzadigde gebieden waar een opvolging op perceelsniveau voorzien is.

De heer *Dirk Peeters* verwijst naar het standpunt dat door BioForum werd vertolkt. Voor de biologische landbouw is het van belang dat de fosfaatbemestingsnormen op bedrijfsniveau worden beschouwd, omwille van de vruchtwisseling, en omdat stikstof, koolstof en fosfaat onlosmakelijk aan elkaar gebonden zijn bij organische meststoffen, die zeer belangrijk zijn in de biolandbouw. De normen in het decreet zijn dan wel op perceelsniveau, maar er zal enkel opgetreden worden wanneer de normen op bedrijfsniveau worden overschreden. Dit schept onduidelijkheid en rechtsonzekerheid. Het is volgens de heer Peeters vanuit juridisch oogpunt beter om duidelijk weer te geven dat de maximale P-bemestingsnormen op bedrijfsniveau gelden, mits uitzondering voor fosfaatverzadigde gebieden. Op die manier worden alle twijfels en rechtsonzekerheden weggenomen.

Amendement nr. 8 van de heer Peeters strekt ertoe in 4° de inleidende zin te vervangen. Het betreft de aanvulling met een verwijzing naar de bij amendement nr. 10 voorgestelde nieuwe paragraaf 16.

Amendement nr. 9 van dezelfde indiener strekt ertoe in de bij 4° voorgestelde tekst in §14, eerste lid, de woorden “of een erkend praktijkcentrum” te vervangen door de woorden “, een erkend praktijkcentrum of een erkend centrum voor bedrijfsbegeleiding in de biologische landbouw”. De heer Peeters verwijst naar toelichting en de bespreking van amendement nr. 2.

Amendement nr. 10 van de heer Peeters strekt ertoe aan de bij 4° voorgestelde tekst een paragraaf 16 toe te voegen. Daarin wordt bepaald dat voor producenten die werken volgens de principes van de biologische landbouw, voor die percelen die volgens deze productiemethode gecertificeerd zijn, en voor de landbouwers die kunnen aantonen dat ze geen kunstmest gebruiken en dat ze werken met een ruime vruchtwisseling, een bedrijfsgemid-

delde dierlijke stikstofbemestingsnorm geldt van 170kg/ha. De minister bevoegd voor het Leefmilieu bepaalt de wijze waarop landbouwers deze werkwijze moeten aantonen.

De heer Peeters verduidelijkt dat de voorgestelde wijziging niet beperkt blijft tot biologische landbouwers maar dus ook zou gelden voor landbouwers die geen kunstmest gebruiken en het systeem van vruchtwisseling toepassen. Ook zij zouden een bedrijfsgemiddelde dierlijke stifkstofbemestingsnorm kunnen hanteren in plaats van een perceelsgemiddelde norm. Het lid verwijst ook naar het gezamenlijke advies van SALV, Minaraad en SERV waarin wordt gevraagd de mogelijkheden van een bedrijfsgerichte benadering te onderzoeken.

Mevrouw *Tinne Rombouts* meent dat met deze amendementen een fundamentele vraag aan de orde wordt gesteld. De Nitraatrichtlijn stelt duidelijk dat in kwetsbare gebieden de norm van 170 kg stikstof per hectare geldt. Afwijkingen kunnen eventueel in een derogatievoorstel aan bod komen. De biologische landbouw wil in principe deze norm per hectare negeren, maar wil wel de norm op bedrijfsniveau respecteren. Met andere woorden, men wil geen norm per hectare meer opgelegd krijgen, om vervolgens meer dan 170kg/ha dierlijke mest te kunnen toepassen. Die vraag gaat uit van een andere filosofie dan het actieprogramma, dat volledig gebaseerd is op een wetenschappelijke onderbouwing van de stikstofbehoefte van planten, gedifferentieerd naar teelt en grond en steeds rekening houdend met de norm van 170 kg N/ha van de Nitraatrichtlijn. Het lid stelt dat de derogatie een afwijking van de norm kan inhouden voor alle landbouwmethoden, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen traditionele en biologische landbouw. Ook de biolandbouw kan dus gebruik maken van de afwijkingen voorzien in het derogatieverzoek.

Mevrouw Rombouts herhaalt haar vraag om de derogatieaanvraag te screenen op eventuele resterende knelpunten of hinderpalen voor de biolandbouw.

Inzake amendement nr. 7 van de heer Peeters over de fosfaatbemestingsnormen op bedrijfsniveau, verwijst mevrouw Rombouts naar artikel 23 van het voorstel van decreet dat de administratieve geldboetes in het Mestdecreet aanpast. Bij het overschrijden van de fosfaatbemestingsnorm is de algemene regel dat dit op bedrijfsniveau wordt bekeken, met uitzondering weliswaar van de fosfaatverzadigde gronden. Dit is met andere woorden reeds letterlijk opgenomen in het decreet.

Wat betreft de verwijzing in het decreet naar erkende centra voor bedrijfsbegeleiding in de biologische landbouw (amendement nr. 9), herhaalt mevrouw Rombouts dat alle centra kunnen worden erkend op basis van de criteria in het besluit van de Vlaamse Regering. Indien er specifieke knelpunten zijn voor de biolandbouw, kan dat in het kader van het besluit worden bekeken. In de huidige tekst van het decreet worden onder erkende praktijkcentra ook de erkende centra voor biologische landbouw begrepen.

De heer *Dirk Peeters* verwijst inzake de erkende centra naar het standpunt dat hij bij de bespreking van amendement nr. 2 heeft ingenomen. Wat betreft de fundamentele discussie over het systeem van vruchtwisseling en de benadering op bedrijfsniveau van de biolandbouw, wijst de heer Peeters op de invoering van het begrip werkzame stikstof. Het lid waarschuwt voor een situatie waarin de biologische landbouw wordt verplicht om kunstmest te gebruiken om concurrentieel te blijven. Dat zou fundamenteel in strijd zijn met de uitgangspunten en de erkenningsvoorwaarden van de biologische landbouw.

De heer *Peter Van Bossuyt*, kabinetsmedewerker, stelt dat de invoering van het systeem van werkzame stikstof net toelaat om naast de volle toegelaten benuttiging van dierlijke mest ook andere meststoffen ten volle te benutten tot 170 kg N per hectare. Voor de biologische landbouw biedt dit de mogelijkheid om, naast dierlijke mest, organische mest-

stoffen zoals compost en beendermeel maximaal te gebruiken. In de vorige versie van het mestactieplan was dit niet het geval. Bij het gebruik van compost wordt bovendien slechts 50 percent van de totale fosfaatinhoud van de compost in rekening gebracht.

De heer *Dirk Peeters* repliceert dat de bepaling over het gebruik van gecertificeerde compost gaat en niet over boerderijcompost. Het lid betreurt verder dat het verlaten van de perceelsgerichte benadering naar het derogatieverzoek wordt verschoven.

De heer *Peter Van Bossuyt* verduidelijkt dat de boerderijcompost niet in rekening wordt gebracht in de mestbalans. Inzake de perceelsgerichte versus bedrijfsgerichte benadering bepaalt de Nitraatrichtlijn een duidelijke norm van 170 kg N per hectare uit dierlijke mest en die geldt voor alle landbouwmethoden.

De heer *Bart Martens* besluit daaruit dat een afwijking voor biolandbouw – waarbij in deze sector op bepaalde percelen meer N zou worden gegeven en op andere minder, wat op bedrijfsniveau zou worden gecompenseerd – enkel kan via de derogatie. Anders handelen zou in strijd zijn met de Nitraatrichtlijn.

De heer *Dirk Peeters* zegt dat volgens zijn informatie de Europese Commissie geen bezwaar heeft tegen een benadering op bedrijfsniveau van de biologische landbouw. Dit in het decreet inschrijven zou dus de goedkeuring van Europa kunnen wegdragen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* benadrukt dat, ook al wordt het op bedrijfsniveau gecompenseerd, de biolandbouw wel degelijk vraagt om de norm van 170 kg N/ha niet te moeten respecteren. De Nitraatrichtlijn gaat uit van een norm per hectare en niet van een bedrijfsgemiddelde norm. De derogatie is dus volgens het lid de enige weg om afwijkingen mogelijk te maken. Het lid herhaalt dat de filosofie van het huidige Mestdecreet gebaseerd is op een diversificatie van de bemestingsnormen naar grondsoort, teelt en teeltcombinaties.

De heer *Dirk Peeters* verwijst naar de Europese verordening inzake biologische landbouwproductie en naar het Vlaamse Actieplan Biologische Landbouw. Die gaan uit van een aantal principes, zoals geen gebruik van kunstmest, geen mestverwerking en dergelijke. De vraag van de biosector is dus logisch en strookt geheel met het beleid van de Europese Unie en van het Vlaamse Gewest. De sector vraagt geen hogere norm, zoals voor andere teelten wel in de derogatie zal worden gevraagd, maar een benadering op bedrijfsniveau, rekening houdend met hun eigen specifieke methode van vruchtwisseling en de afwisseling van nitraatrijke en nitraatarme teelten.

De heer *Peter Van Bossuyt*, kabinetsmedewerker, repliceert dat ook de biosector de mogelijkheid heeft om aan mestverwerking te doen. De sector zelf kiest ervoor geen mest van andere bedrijven te gebruiken, maar geen enkele bepaling stelt dat deze bedrijven hun eigen mestoverschot niet zouden mogen verwerken.

De heer *Bart Martens* wijst op het principe van de gesloten nutriëntenkringloop dat in biolandbouwbedrijven wordt vooropgesteld. Het lid sluit zich verder aan bij het standpunt van mevrouw Rombouts dat de derogatie de mogelijkheid biedt om een bemestingsregime op maat van de sector uit te werken.

Amendement nr. 11 van mevrouw Tinne Rombouts, de heren Bart Martens, Wilfried Vandaele en Lode Ceyssens en mevrouw Valerie Taeldeman strekt ertoe in artikel 7 een 5° toe te voegen, die een §16 toevoegt aan artikel 13 van het Mestdecreet.

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt dat in het voorstel van decreet en het actieprogramma al in hoge mate rekening werd gehouden met de mogelijkheid van verschillend teeltcombinaties tijdens een kalenderjaar. Uit het openbaar onderzoek bleek dat de combinatie groenten als voorteelt gevolgd door een akkerbouwgewas nog niet in de mogelijke teeltcombinaties

was meegenomen, dit in tegenstelling tot de combinatie akkerbouwgewas gevolgd door groenten als nateelt. Door de voorgestelde §16 wordt nu ook rekening gehouden met de rotatie groente gevolgd door een akkerbouwgewas voor het bepalen van een specifieke bemestingsnorm.

De amendementen nr. 7 tot en met 10 worden verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Amendement nr. 11 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel 7 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 8

Artikel 8 vervangt artikel 14 van het Mestdecreet en betreft de nitraatresidustaalnames en de maatregelenpakketten bij overschrijding van de drempelwaarde.

Amendement nr. 12 van de heer Dirk Peeters strekt ertoe in de voorgestelde tekst een paragraaf 4bis in te voegen.

De heer *Dirk Peeters* verwijst naar de bespreking van het vorige artikel. Het amendement stelt voor dat landbouwers die biologische landbouwpercelen bewerken, een bemestingsplan en een bemestingsregister bijhouden. In afwijking van §3 en §4, wordt een overschrijding van de nitraatresidudrempelwaarde steeds bekeken in relatie tot het risicoprofiel op nitraatresiduoverschrijding van het gehele biologische landbouwbedrijf, zoals weergegeven in het bemestingsplan.

Amendement nr. 13 van dezelfde indiener strekt in de voorgestelde tekst in §5, eerste lid, 4°, de woorden "of een erkend praktijkcentrum" te vervangen door de woorden ", een erkend praktijkcentrum of een erkend centrum voor bedrijfsbegeleiding in de biologische landbouw".

De heer Peeters verwijst naar zijn amendementen nr. 2 en 9. Het is van belang dat specifieke kennis en expertise inzake biologische bemesting wordt ingezet voor biologische landbouwers, gezien dit een geheel andere type van bemesting met zich meebrengt.

De amendementen nr. 15 en 16 van de heer Peeters zijn zonder voorwerp geworden door het verwerpen van zijn eerdere amendementen nr. 8 en 10 betreffende de toevoeging van een §16 aan artikel 13 van het Mestdecreet (zie bespreking artikel 7).

Amendement nr. 17 van dezelfde indiener strekt ertoe in de voorgestelde tekst aan §7, eerste lid, 2°, een zin toe te voegen. Daarin staat dat voor percelen gecertificeerd als biologische landbouw het maximum van 155 kg N, opgelegd als maatregel bij aanhoudende overschrijding van de drempelwaarde, als gemiddelde over alle biologische percelen van het bedrijf geldt.

Mevrouw *Tinne Rombouts* wil naar aanleiding van deze amendementen een algemene bedenking maken over de nitraatresidumetingen en het gevolg dat eraan wordt gegeven. Het lid stelt dat de Vlaamse methode om op een wetenschappelijk onderbouwde wijze nitraatresidustaalnames uit te voeren uniek in Europa is. Deze methode gaat uit van het meten van waarden op perceelsniveau. Uit de amendementen van de heer Peeters blijkt de erkenning van het feit dat een op een perceel gemeten nitraatresiduwaarde door andere factoren kan worden beïnvloed dan wat er op bemestingsvlak op perceelsniveau gebeurt. Het lid is verheugd dat vanuit Groen! ook eens wordt erkend dat nitraatresidumetingen aan meerdere onvoorspelbare factoren onderhevig zijn en dat dus heel voorzichtig moet worden omgegaan met het instrument op zich. Vandaar de vraag van de biolandbouw

om de waarden op bedrijfsniveau te bekijken, hoewel dit uiteraard onafhankelijk is van de toegepaste landbouwmethode. Mevrouw Rombouts ziet hierin een argument om de nitraatresidumeting als een instrument van begeleiding van landbouwers te hanteren en niet als een middel tot sanctionering. Het huidige decreet en actieprogramma gaan vandaag echter uit van een benadering op perceelsniveau.

Amendement nr. 14 van mevrouw Tinne Rombouts, de heren Bart Martens, Wilfried Vandaele en Lode Ceyssens en mevrouw Valerie Taeldeman strekt ertoe in de voorgestelde tekst in §5, eerste lid, 5°, a) te vervangen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* verduidelijkt dat in het ontwerp van actieprogramma staat dat bij een overschrijding van de derde drempelwaarde van het nitraatresidu, de maximale bemestingsnorm voor N uit dierlijke mest met 20 procent wordt verminderd op het bemonsterde perceel. Dit werd in het voorliggende decreet eenvoudig vertaald in een daling van de maximale bemestingnorm voor dierlijke mest van 170kg N/ha naar afgerond 140kg N/ha. De diensten van de Europese Commissie merkten op dat de daling met 20 procent als dusdanig in de wetgeving moet worden opgenomen. Vandaar dat in het amendement wordt bepaalt dat de kg N uit dierlijke mest wordt beperkt tot 80 percent van de overeenkomstige toegelaten hoeveelheid.

De amendementen nr. 12 en 13 worden verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Amendement nr. 14 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

De amendementen nr. 15 en 16 zijn zonder voorwerp geworden door het verwerpen van de amendementen nr. 8 en 10 op artikel 7.

Amendement nr. 17 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

De commissie stemt in met twee technische correcties die het gevolg zijn van het aannemen van amendement nr. 11 op artikel 7. In de voorgestelde tekst in §5, eerste lid, 5°, b), worden de woorden “artikel 13, §1, §2, §3, §14 en §15 en artikel 16, 18 en 41bis” vervangen door de woorden “artikel 13, §1, §2, §3, §14, §15 en §16, en de artikelen 16, 18 en 41bis”. In de voorgestelde tekst in §6, eerste lid, 2°, worden de woorden “artikel 13, §1, §2, §3, §14 en §15, 16, 18 en 41bis” vervangen door de woorden “artikel 13, §1, §2, §3, §14, §15 en §16, en de artikelen 16, 18 en 41bis”.

Het gewijzigde artikel 8 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikelen 9 tot en met 11

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 12

Artikel 12 wijzigt artikel 19, tweede lid, van het Mestdecreet en betreft de bemesting op zeer steile hellingen.

Amendement nr. 18 van de heer Dirk Peeters strekt ertoe in 1°, op de tweede regel, het woord “meststoffen” te vervangen door de woorden “meststoffen met uitzondering van boerderijcompost, gecertificeerde gft- en groencompost of gelijkwaardige meststoffen die stikstof in dusdanige vorm bevatten, dat slechts een beperkt gedeelte van de totale stikstof vrijkomt in het jaar van opbrenging, als vermeld in artikel 13, §9”.

Het is volgens de heer *Dirk Peeters* onlogisch om, indien men bodemerosie wil tegengaan, elke mogelijke vorm van toedienen van organische stof onmogelijk te maken. Het inbrengen van organische stof in de bodem zorgt voor een bredere bodemstructuur en een verbeterd waterabsorberend vermogen, waardoor bodemerosie wordt voorkomen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* stelt dat het voorgestelde artikel 12 de bepaling over bemesting op zeer steile hellingen verstrengt. Europa is niet geneigd om nog enige vorm van bewerking op deze hellingen toe te staan en lijkt ervan uit te gaan dat deze hellingen grasland moeten blijven of worden om bodemerosie tegen te gaan.

De heer *Dirk Peeters* kent het standpunt van Europa maar vindt het onlogisch dat elke vorm van bewerking wordt uitgesloten, ook deze die bodemerosie helpt voorkomen.

Amendement nr. 18 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 12 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikelen 13 en 14

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 14/1 (nieuw)

Amendement nr. 19 van heer Dirk Peeters strekt ertoe een nieuw artikel 14/1 in te voegen dat een lid toevoegt aan artikel 35 van het Mestdecreet. Bedrijven met percelen die voldoen aan de voorwaarden voor biologische landbouw of die in omschakeling zijn naar biologische landbouw dienen volgens de voorgestelde tekst geen bewijs te leveren van mestverwerking.

De heer *Dirk Peeters* stelt dat bij biologische landbouwbedrijven geen mestverwerking gebeurt. Indien biologische bedrijven enkel kunnen uitbreiden indien ze aan de vereiste van mestverwerking kunnen voldoen, dan is de uitbreiding voor die bedrijven, en dus van de biologische sector, onmogelijk.

Mevrouw *Tinne Rombouts* verwijst naar de bespreking van artikel 7. Niets belet de biosector om de eigen mest te verwerken. Het amendement impliceert bovendien dat uitbreiding van de veestapel in de biolandbouw mogelijk wordt zonder dat een bewijs van mestverwerking moet worden geleverd. Dat is in contradictie met het globale mestbeleid, waarbij, om de milieudruk in Vlaanderen onder controle te houden, enerzijds met nutriëntenemissierechten wordt gewerkt en anderzijds de mogelijkheid om uit te breiden aan bewezen mestverwerking wordt gekoppeld. Het amendement is volgens mevrouw Rombouts ook tegenstrijdig met het standpunt van de heer Peeters dat het Mestdecreet een ‘end-of-pipe’-oplossing is, aangezien zijn amendement een ongecontroleerde uitbreiding van de veestapel, en dan vreemd genoegd enkel voor biolandbouw, mogelijk maakt.

De heer *Dirk Peeters* ontkent dit en wijst op het gesloten bedrijfsmodel van de biolandbouw. Uitbreiding impliceert dat de mest in het eigen bedrijf kan worden aangewend. Er is in dit model geen mestoverschot op bedrijfsniveau en dus ook geen nood aan mestverwerking.

Mevrouw *Tinne Rombouts* repliceert dat elk Vlaams landbouwbedrijf dat mest produceert die mest op een correcte manier moet afzetten, hetzij op eigen gronden, hetzij door mestverwerking of door andere mogelijkheden. Een uitbreiding van een biolandbouwbedrijf impliceert dat extra grond moet worden verworven of eigen mest moet worden verwerkt. Ook de uitbreiding van een biolandbouwbedrijf impliceert dus een verhoging van

de milieudruk op Vlaams niveau. Een uitzondering voor de biosector strookt dus niet met de doelstellingen die in het Vlaamse mestbeleid werden vooropgesteld.

Amendement nr. 19 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 15

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikel 15/1 (nieuw)

Amendement nr. 20 van de heer Dirk Peeters strekt ertoe een nieuw artikel 15/1 in te voegen dat aan artikel 43, 7°, van het Mestdecreet een e) toevoegt. Het betreft de toevoeging van "de biologische landbouw in relatie tot de mestregelgeving" aan het wetenschappelijk onderzoek dat als stimulerende maatregel wordt uitgevoerd.

Het is volgens de heer *Dirk Peeters* van groot belang dat de flankerende maatregelen de specifieke kennisbehoeften voor biolandbouw meenemen. Nu is in een evaluatie en studie voorzien voor intensieve tuinbouwbedrijven, die meestal opteren voor het gebruik van kunstmest. Omdat de biologische boeren die optie niet hebben, moeten ook middelen worden uitgetrokken om voor dit knelpunt een oplossing te vinden. De bedrijfsbenadering voor biolandbouw wordt immers niet aanvaard. De heer Peeters verwijst nog naar het gezamenlijke advies van SALV, Minaraad en SERV waarin heel expliciet wordt gevraagd om hiervoor een oplossing te zoeken.

Mevrouw *Tinne Rombouts* begrijpt uit het amendement dat de heer Peeters bezorgd is over de impact van de mestregelgeving op de biolandbouw. Het landbouwonderzoek als steunmaatregel beperkt zich echter niet tot de traditionele landbouw. Het moet in ruime zin worden bekeken en de biologische landbouw moet in het onderzoek worden geïntegreerd.

Amendement nr. 20 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Artikelen 16 tot 26

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

IV. EINDSTEMMING

Het gewijzigde voorstel van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 5 onthoudingen.

Bart MARTENS,
voorzitter,

Robrecht BOTHUYNE
Karlos CALLENS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AGR-GPS	Automatische GegevensRegistratie - Global Positioning System
gft	groente-, fruit- en tuinafval
KNS	Kulturbegleitenden Nmin Sollwerte-Systeem
MAP	Mestactieplan
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
N	stikstof
NIDCEA	Nitrogen Dynamics In Crop rotations in Ecological Agriculture
P	fosfor
P_2O_5	difosforpentoxide
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SENTWA	System for the Evaluation of the Nutrient Transport to surface Water
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SMIL	Staalname Mest Internet Loket

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Aan artikel 2 van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Dit decreet bevat de maatregelen uitgewerkt met het oog op het behalen van de doelstellingen in het kader van de Nitraatrichtlijn en de aan het mestbeleid gerelateerde doelstellingen van de kaderrichtlijn Water.".

Art. 3. Aan artikel 3 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 19 december 2008 en 23 december 2010, worden een punt 14°bis en een punt 69° tot en met 94° toegevoegd, die luiden als volgt:

"14°bis kaderrichtlijn Water: de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 (2000/60/EG) tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid;

69° werkzame stikstof: stikstof onder de vorm van nitraatstikstof of ammoniumstikstof. Voor het bepalen hoeveel nutriënten, uitgedrukt in kg werkzame N, een meststof bevat, moet de totale inhoud aan stikstof van de meststof in kwestie vermenigvuldigd worden met de overeenkomstige percentages, vermeld in tabel 1:

Tabel 1: percentages werkzame stikstof volgens mestsoort

Mestsoort	Percentage werkzame stikstof ten opzichte van de totale inhoud aan stikstof
Kunstmest	100%
Effluenten uit de mestverwerking	100%
Dunne fractie na het scheiden van vloeibare dierlijke mest	60%
Vloeibare dierlijke mest uitgezonderd effluenten uit de mestverwerking en dunne fractie na het scheiden van vloeibare dierlijke mest	60%
Andere meststoffen uitgezonderd gecertificeerde gft- en groencompost en uitgezonderd andere meststoffen die stikstof in dusdanige vorm bevatten, dat slechts een beperkt gedeelte van de totale stikstof vrijkomt in het jaar van opbrenging, als vermeld in artikel 13, §9	60%
Vaste dierlijke mest	30%
Andere meststoffen die stikstof in dusdanige vorm bevatten, dat slechts een beperkt gedeelte van de totale stikstof vrijkomt in het jaar van opbrenging, als vermeld in artikel 13, §9	30%
Bemesting door begrazing van vee	20%
Gecertificeerde gft- en groencompost	15%

;

70° vaste dierlijke mest: champost, stalmest, vaste fractie na het scheiden van dierlijke mest of dierlijke mest met een drogestofgehalte van minimum 20 %;

71° vloeibare dierlijke mest: dierlijke mest die geen vaste dierlijke mest is en geen dierlijke mest is die is opgebracht door bemesting door begrazing van vee;
72° gecertificeerde gft- en groencompost: gft- of groencompost die beschikt over een VLACO-keuringsattest of waarvan aangetoond wordt dat de kwaliteit gelijkwaardig is aan de kwaliteit van gft- of groencompost die beschikt over een VLACO-keuringsattest. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen aangaande de wijze waarop aangetoond kan worden dat de kwaliteit van gft- of groencompost gelijkwaardig is aan de kwaliteit van gft- of groencompost die beschikt over een VLACO-keuringsattest;
73° landbouwstreek: landbouwstreek, als vermeld in het koninklijk besluit van 24 februari 1951 houdende grensbepaling van de landbouwstreken van het Rijk;
74° zandgronden: de landbouwgronden die gelegen zijn in de landbouwstreek Vlaamse Zandstreek of de landbouwstreek Kempen, met uitzondering van de landbouwgronden die zowel gelegen zijn in de provincie Vlaams-Brabant als in de landbouwstreek Vlaamse Zandstreek. In afwijking hiervan wordt een perceel landbouwgrond niet aanzien als een zandgrond, als de landbouwer door een textuuranalyse van het betreffende perceel aantoont dat de textuurklasse van dat perceel niet textuurklasse P, S of Z is. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels aangaande de wijze waarop landbouwers kunnen aantonen dat percelen geen zandgronden zijn;
75° zware kleigronden: al de landbouwgronden die gelegen zijn in de landbouwstreek Polders en de landbouwgronden gelegen in een door de Vlaamse Regering afgebakend gebied, waarvan de landbouwer aantoont dat deze vergelijkbare bodemkarakteristieken hebben. De Vlaamse Regering stelt nadere regels aangaande wat onder vergelijkbare bodemkarakteristieken wordt verstaan en aangaande de wijze waarop landbouwers uit het afgebakende gebied kunnen aantonen dat landbouwgronden vergelijkbare bodemkarakteristieken hebben;
76° groenten van groep I: bloemkool, groene selder, spruitkool, witte kool, boerenkool, spitskool, prei, broccoli, romanescokool, rodekool, savooikool, artisjok, Chinese kool, rabarber, andere kolen, bladselder of aardbeien. De Vlaamse Regering kan deze lijst aanvullen;
77° groenten van groep II: spinazie, courgettes, sla, vroege aardappelen, knolselder, peterselie, bieslook, basilicum, augurken, pompoenen, knolvenkel, koolrabi, paksoi, sierteeltgewassen die geteeld worden op niet permanent overkapte landbouwgronden of andere groenten die geen groenten van groep I, geen groenten van groep III, geen teelt met lage stikstofbehoefte of geen teelt die specifiek benoemd is in de tabel, als vermeld in artikel 13, §2, tweede lid, zijn. De Vlaamse Regering kan deze lijst aanvullen;
78° groenten van groep III: wortelen, rapen, koolraap, rode biet, pastinaak, rammenas, radijs, mierikswortel, schorseneren, wortelpeterselie, asperges, erwten, bonen, dille, kervel, tijm, of andere kruiden met uitzondering van peterselie, bieslook en basilicum;
79° teelt met lage stikstofbehoefte: cichorei, sjalotten, ui, vlas, witloof of fruit met uitzondering van aardbeien. De Vlaamse Regering kan deze lijst aanvullen;
80° maïs voorafgegaan door een snede gras of door een snede snijrogge: een teeltcombinatie waarbij op hetzelfde perceel in hetzelfde kalenderjaar een hoofdteelt maïs voorafgegaan wordt door een voorteelt grasland dat enkel gemaaid wordt of een voorteelt snijrogge. De voorteelt grasland dat enkel gemaaid wordt mag niet vóór 1 april gemaaid worden. De voorteelt snijrogge, mag niet vóór 15 maart geoogst worden. Het gemaaide gras of de geoogste snijrogge moet vervolgens van het perceel verwijderd worden;
81° braak: spontane bedekking of niet ingezaaide akkers;
82° Meststoffendecreet: het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen;
83° erkend laboratorium: een laboratorium dat krachtens artikel 62, §6, erkend is;
84° nitraatresidudrempelwaarde: de nitraatresidudrempelwaarde als vermeld in artikel 14, §1;
85° vroege aardappelen: aardappelen gerooid vóór 31 juli;

86° vanggewas: gele mosterd, bladrammenas, Facelia, Tagetes, voederkool, bladkool, festulolium, Niger, gras, Japanse haver, zomerhaver of snijrogge;
87° erkende telersvereniging: een organisatie van producenten die erkend is door de Vlaamse minister bevoegd voor het landbouwbeleid, op grond van verordening (EG) nr. 1580/2007 van de Commissie van 21 december 2007 tot vaststelling van bepalingen voor de uitvoering van de verordeningen (EG) nr. 2200/96, (EG) nr. 2201/96 en (EG) nr. 1182/2007 van de Raad in de sector groenten en fruit;
88° erkend praktijkcentrum: een praktijkcentrum in de plantaardige sector als vermeld in artikel 2, 1°, van het ministerieel besluit van 15 oktober 2007 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende steun aan investeringen in de omkaderingssector van land- en tuinbouw;
89° specifieke teelt: fruitbomen, chrysanten, snijbloemen, snijplanten, winterbloeiende halfheesters, groenten van groep I, groenten van groep II of groenten van groep III;
90° niet-specifieke teelt: elke teelt die geen specifieke teelt is;
91° blijvend grasland: grond met een natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen die gedurende ten minste vijf jaar niet in de vruchtwisseling van het bedrijf wordt opgenomen;
92° hoofdteelt: de teelt die op 31 mei van een kalenderjaar op het perceel aanwezig is of in afwezigheid van een teelt op deze datum, de eerstvolgende teelt die op het perceel wordt ingezaaid;
93° voorteelt: de teelt die vóór de hoofdteelt op hetzelfde perceel en in hetzelfde kalenderjaar verbouwd wordt;
94° nateelt: de teelt die na de hoofdteelt op hetzelfde perceel en in hetzelfde kalenderjaar verbouwd wordt.”.

Art. 4. Aan artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 23 december 2010, wordt een §4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. De Mestbank kan voor de uitoefening van haar taken, als vermeld in §1, in overeenstemming met de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, met administratieve overheden, diensten of andere derden gegevens uitwisselen of opvragen die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van deze taken.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast, onder meer met betrekking tot de aard van de gegevens die uitgewisseld of opgevraagd kunnen worden, tot de vorm waarin en de wijze waarop deze gegevens worden verwerkt en uitgewisseld.”.

Art. 5. In artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2008 en bij de decreten van 12 december 2008 en 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan §1 worden een tweede, een derde, een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Op akkers is het verboden om na de oogst van een hoofdteelt, vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen, uitgezonderd andere meststoffen als vermeld in §4, op of in de bodem te brengen, tenzij na de hoofdteelt:
1° hetzij een groente van groep I, groente van groep II of groente van groep III, als nateelt ingezaaid wordt;
2° hetzij uiterlijk op 31 juli een nateelt ingezaaid wordt;
3° hetzij na 31 juli en uiterlijk op 31 augustus een vanggewas ingezaaid wordt.

In het geval, als vermeld in het tweede lid, 3°, is de hoeveelheid vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen, uitgezonderd andere meststoffen als vermeld in §4, die na de oogst van de hoofdteelt nog opgebracht mag worden, beperkt tot maximaal 45kg N/ha. In afwijking hiervan mag maximaal 30 kg N/ha na de hoofdteelt

opgebracht worden als de bemesting gebeurt met kunstmest of met effluenten uit de mestverwerking.

De Vlaamse Regering zal beslissen tot een verhoging van de norm van 45kg N/ha naar 60kg N/ha mits toestemming van de Europese Commissie.

In afwijking van het tweede lid, 3°, kan de Vlaamse Regering in geval van uitzonderlijke weersomstandigheden bepalen dat het vanggewas slechts moet worden ingezaaid vóór 10 september van hetzelfde jaar.";

2° in §3 wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° vanaf 16 februari tot en met 14 oktober in de zware kleigronden dierlijke mest op of in de bodem te brengen op landbouwgrond met uitzondering van blijvend grasland.";

3° aan §3 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Voor akkers in de zware kleigronden is het na de oogst van een hoofdteelt verboden om vloeibare dierlijke mest, kunstmest of andere meststoffen, uitgezonderd andere meststoffen als vermeld in §4, op of in de bodem te brengen, tenzij binnen de 15 dagen na de bemesting een vanggewas wordt ingezaaid of tenzij na de oogst een nateelt die geen vanggewas is, wordt ingezaaid of geplant.";

4° in §5, eerste lid, 3°, wordt in de eerste zin de woorden "uitzonderlijke weersomstandigheden," opgeheven;

5° in §5, eerste lid, 3°, wordt de zin "Ingeval van uitzonderlijke weersomstandigheden kan enkel een afwijking gegeven worden in geval er geen bevredigende oplossing bestaat op het verbod om meststoffen op of in de bodem te brengen tot uiterlijk 15 september." opgeheven;

6° in §5 wordt het tweede lid opgeheven;

7° er wordt een §6 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§6. De opslag van vaste dierlijke mest op landbouwgrond is toegestaan, indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:
1° de mest is opgeslagen om te worden uitgespreid;
2° de opslag gebeurt maximaal gedurende één maand vóór het spreiden;
3° er is geen opslag in de periode van 15 november tot en met 15 januari;
4° de afstand van de opslag tot de perceelsgrens en oppervlaktewater bedraagt ten minste 10 meter;
5° de afstand van de opslag tot woningen van derden bedraagt ten minste 100 meter.

Opslag van vaste dierlijke mest op landbouwgrond die niet voldoet aan de voorwaarden vermeld in het eerste lid is verboden.".

8° in §5, eerste lid, wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° voor graszodenteelt en voor specifieke teelten die nog een belangrijke stikstofopname hebben in de periode bepaald in §1 en waar de bodem onvoldoende stikstof kan leveren via mineralisatie uit de bodemvoorraad, kan, als deze teelten een najaarsteelt zijn, een door de Vlaamse Regering toegestane afwijking er in geen geval toe leiden dat in een bepaald kalenderjaar, na 14 november, dierlijke mest,

andere meststoffen of kunstmest mag worden opgebracht. Als de graszodenteelt of de specifieke teelt, een voorjaarsteelt is, kan de door de Vlaamse Regering toegestane afwijking er in geen geval toe leiden dat in een bepaald kalenderjaar, vóór 16 januari, dierlijke mest, andere meststoffen of kunstmest mag worden opgebracht;".

Art. 6. Artikel 12, §1, vierde lid, van hetzelfde decreet, wordt vervangen door wat volgt:

"In de gevallen, vermeld in het tweede en het derde lid, is de hoeveelheid meststoffen die mag opgebracht worden, voor stikstof beperkt tot 170 kg N/ha en voor wat betreft fosfaat beperkt tot de overeenkomstige bemestingsnorm voor "Overige teelten", als vermeld in artikel 13, §4, eerste lid.".

Art. 7. In artikel 13 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 maart 2009 en 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° §1 tot en met §4 worden vervangen door wat volgt:

"§1.De hoeveelheid nutriënten die met meststoffen per jaar op landbouwgrond mag opgebracht worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij beweiding, moet zodanig beperkt worden dat de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen zowel in grond- als in oppervlaktewater kleiner blijft dan 50 mg nitraat per liter en de eutrofiëring van natuurlijke zoetwatermeren, andere zoetwatermassa's, estuaria, kustwater en zeewater vermeden wordt en verdere verontreiniging van die aard voorkomen wordt.

Het is verboden meststoffen op te brengen op percelen landbouwgrond die braak liggen.

In afwijking van dit artikel, mag op landbouwgronden die permanent overkapt zijn kunstmest opgebracht worden tot de hoeveelheden opgenomen in de bemestingsadviezen, opgemaakt voor de percelen landbouwgrond in kwestie.

De Vlaamse Regering kan bepalen dat voor de teelt op groeimedium die gebeurt op niet permanent overkapte landbouwgronden, onder bepaalde voorwaarden, afgeweken kan worden van de bemestingsnormen voor kunstmest, vermeld in dit artikel.

Voor de beperking van de hoeveelheid stikstof die, rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal mag opgebracht worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij beweiding, heeft de landbouwer de keuze tussen twee systemen van bemestingsnormen, namelijk:
1° een systeem van bemestingsnormen, gebaseerd op de totale opgebrachte hoeveelheid stikstof, als vermeld in §2;
2° een systeem van bemestingsnormen, gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof, als vermeld in §3.

De landbouwer moet voor alle percelen behorende tot zijn bedrijf, hetzelfde systeem van bemestingsnormen toepassen.

Als een landbouwer in een bepaald kalenderjaar het systeem van bemestingsnormen, gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof, toepast, moet hij vanaf dan tot en met het kalenderjaar 2014 het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof toepassen.

Als de landbouwer nog de keuze heeft tussen de twee systemen van bemestingsnormen, moet hij bij de aangifte, als vermeld in artikel 23 meedelen welk systeem van bemestingsnormen hij het vorige kalenderjaar op zijn bedrijf heeft toegepast.

§2.De landbouwer die kiest voor het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de totale opgebrachte hoeveelheid stikstof, moet de hoeveelheid stikstof die hij per jaar en per hectare landbouwgrond opbrengt, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij beweiding, beperken tot de maxima vermeld in deze paragraaf.

Op zandgronden worden de hoeveelheden nutriënten, uitgedrukt respectievelijk in kg Totale N, in kg N uit dierlijke mest, in kg N uit andere meststoffen en in kg N uit kunstmest, die rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mogen worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij begrazing, beperkt tot de hoeveelheden vermeld in onderstaande tabel:

Tabel 2: stikstofbemestingsnormen in het systeem van totale stikstof voor teelten op zandgronden				
Hoofdteelt	kg Totale N	kg N uit dierlijke mest	kg N uit andere meststoffen	kg N uit kunstmest
Grasland dat enkel gemaaid wordt, met inbegrip van graszodenteelt	370	170	170	200
Grasland dat niet enkel gemaaid wordt	350	170	170	180
Wintertarwe of triticale	200	100	100	100
Wintergerst of andere granen	150	100	100	50
Suikerbieten	205	170	170	35
Voederbieten	305	170	170	135
Aardappelen met uitzondering van vroege aardappelen	260	170	170	90
Maïs	205	170	170	35
Groente van groep I	295	170	170	125
Groente van groep II	230	170	170	60
Groente van groep III	185	170	170	15
Teelten met lage stikstofbehoefte	165	125	125	40
Leguminosen met uitzondering van erwten en bonen	120	120	120	0
Overige teelten	200	170	170	30

In afwijking van het tweede lid, kunnen voor de teeltcombinaties, vermeld in de onderstaande tabel, de hoeveelheden nutriënten, uitgedrukt respectievelijk in kg Totale N, in kg N uit dierlijke mest, in kg N uit andere meststoffen en in kg N uit kunstmest, die op zandgronden, rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mogen worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij begrazing, verhoogd worden tot de hoeveelheden vermeld in onderstaande tabel:

Tabel 3: stikstofbemestingsnormen in het systeem van totale stikstof voor teeltcombinaties op zandgronden				
Teeltcombinatie	kg Totale N	kg N uit dierlijke mest	kg N uit andere meststoffen	kg N uit kunstmest
Wintertarwe gevolgd door een nateelt of triticale gevolgd door een nateelt	250	170	170	80
Wintergerst gevolgd door een nateelt of andere granen gevolgd door een nateelt	200	170	170	30
Maïs voorafgegaan door een snede gras of door een snede snijrogge	270	170	170	100
2 teelten groenten van groep I	385	170	170	215
Een groente van groep I en een groente van groep II	340	170	170	170
Een groente van groep I en een groente van groep III	320	170	170	150
2 teelten groenten van groep II	320	170	170	150
Een groente van groep II en een groente van groep III	275	170	170	105
2 teelten groenten van groep III	250	170	170	80
3 teelten groenten waarvan minstens een groente van groep II	320	170	170	150
3 teelten groenten waarvan geen enkele een groente van groep II	250	170	170	80

Op niet-zandgronden worden de hoeveelheden nutriënten, uitgedrukt respectievelijk in kg Totale N, in kg N uit dierlijke mest, in kg N uit andere meststoffen en in kg N uit kunstmest, die rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mogen worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij begrazing, beperkt tot de hoeveelheden vermeld in onderstaande tabel:

Tabel 4: stikstofbemestingsnormen in het systeem van totale stikstof voor teelten op niet-zandgronden				
Hoofdteelt	kg Totale N	kg N uit dierlijke mest	kg N uit andere meststoffen	kg N uit kunstmest
Grasland dat enkel gemaaid wordt, met inbegrip van graszodenteelt	380	170	170	210
Grasland dat niet enkel gemaaid wordt	360	170	170	190
Wintertarwe of triticale	215	100	100	115
Wintergerst of andere granen	165	100	100	65
Suikerbieten	220	170	170	50
Voederbieten	330	170	170	160
Aardappelen met uitzondering van vroege aardappelen	280	170	170	110
Maïs	220	170	170	50
Groente van groep I	320	170	170	150
Groente van groep II	250	170	170	80

Groente van groep III	195	170	170	25
Teelten met lage stikstofbehoefte	175	125	125	50
Leguminosen met uitzondering van erwten en bonen	125	125	125	0
Overige teelten	215	170	170	45

In afwijking van het vierde lid, kunnen voor de teeltcombinaties, vermeld in de onderstaande tabel, de hoeveelheden nutriënten, uitgedrukt respectievelijk in kg Totale N, in kg N uit dierlijke mest, in kg N uit andere meststoffen en in kg N uit kunstmest, die op niet-zandgronden, rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mogen worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij begrazing, verhoogd worden tot de hoeveelheden vermeld in onderstaande tabel:

Tabel 5: stikstofbemestingsnormen in het systeem van totale stikstof voor teeltcombinaties op niet-zandgronden				
Teeltcombinatie	kg Totale N	kg N uit dierlijke mest	kg N uit andere meststoffen	kg N uit kunstmest
Wintertarwe gevolgd door een nateelt of triticale gevolgd door een nateelt	265	170	170	95
Wintergerst gevolgd door een nateelt of andere granen gevolgd door een nateelt	215	170	170	45
Maïs voorafgegaan door een snede gras of door een snede snijrogge	300	170	170	130
2 teelten groenten van groep I	420	170	170	250
Een groente van groep I en een groente van groep II	370	170	170	200
Een groente van groep I en een groente van groep III	345	170	170	175
2 teelten groenten van groep II	345	170	170	175
Een groente van groep II en een groente van groep III	295	170	170	125
2 teelten groenten van groep III	270	170	170	100
3 teelten groenten waarvan minstens een groente van groep II	345	170	170	175
3 teelten groenten waarvan geen enkele een groente van groep II	270	170	170	100

§3. De landbouwers die het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof toepassen, moeten de hoeveelheid stikstof die ze per jaar en per hectare landbouwgrond opbrengen, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij beweiding, beperken tot de maxima vermeld in deze paragraaf.

Op zandgronden worden de hoeveelheden nutriënten, uitgedrukt respectievelijk in kg N uit dierlijke mest en in kg werkzame N, die rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mogen worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij begrazing, beperkt tot de hoeveelheden vermeld in onderstaande tabel:

Tabel 6: stikstofbemestingsnormen in het systeem van werkzame stikstof voor teelten op zandgronden		
Hoofdteelt	kg N uit dierlijke mest	kg werkzame N
Grasland dat enkel gemaaid wordt, met inbegrip van graszodenteelt	170	300
Grasland dat niet enkel gemaaid wordt	170	235
Wintertarwe of triticale	100	160
Wintergerst of andere granen	100	110
Suikerbieten	170	135
Voederbieten	170	235
Aardappelen met uitzondering van vroege aardappelen	170	190
Maïs	170	135
Groente van groep I	170	225
Groente van groep II	170	160
Groente van groep III	170	115
Teelten met lage stikstofbehoefte	125	115
Leguminosen met uitzondering van erwten en bonen	120	70
Overige teelten	170	130

In afwijking van het tweede lid, kunnen voor de teeltcombinaties, vermeld in de onderstaande tabel, de hoeveelheden nutriënten, uitgedrukt respectievelijk in kg N uit dierlijke mest en in kg werkzame N, die op zandgronden, rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mogen worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij begrazing, verhoogd worden tot de hoeveelheden vermeld in onderstaande tabel:

Tabel 7: stikstofbemestingsnormen in het systeem van werkzame stikstof voor teeltcombinaties op zandgronden		
Teeltcombinatie	kg N uit dierlijke mest	kg werkzame N
Wintertarwe gevolgd door een nateelt of triticale gevolgd door een nateelt	170	180
Wintergerst gevolgd door een nateelt of andere granen gevolgd door een nateelt	170	130
Maïs voorafgegaan door een snede gras of door een snede snijrogge	170	200
2 teelten groenten van groep I	170	315
Een groente van groep I en een groente van groep II	170	270
Een groente van groep I en een groente van groep III	170	250
2 teelten groenten van groep II	170	250
Een groente van groep II en een groente van groep III	170	205
2 teelten groenten van groep III	170	180

3 teelten groenten waarvan minstens een groente van groep II	170	250
3 teelten groenten waarvan geen enkele een groente van groep II	170	180

Op niet-zandgronden worden de hoeveelheden nutriënten, uitgedrukt respectievelijk in kg N uit dierlijke mest en in kg werkzame N, die rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mogen worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij begrazing, beperkt tot de hoeveelheden vermeld in onderstaande tabel:

Tabel 8: stikstofbemestingsnormen in het systeem van werkzame stikstof voor teelten op niet-zandgronden		
Hoofdteelt	kg N uit dierlijke mest	kg werkzame N
Grasland dat enkel gemaaid wordt, met inbegrip van graszodenteelt	170	310
Grasland dat niet enkel gemaaid wordt	170	245
Wintertarwe of triticale	100	175
Wintergerst of andere granen	100	125
Suikerbieten	170	150
Voederbieten	170	260
Aardappelen met uitzondering van vroege aardappelen	170	210
Maïs	170	150
Groente van groep I	170	250
Groente van groep II	170	180
Groente van groep III	170	125
Teelten met lage stikstofbehoefte	125	125
Leguminosen met uitzondering van erwten en bonen	125	75
Overige teelten	170	145

In afwijking van het vierde lid, kunnen voor de teeltcombinaties, vermeld in de onderstaande tabel, de hoeveelheden nutriënten, uitgedrukt respectievelijk in kg N uit dierlijke mest en in kg werkzame N, die op niet-zandgronden, rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mogen worden, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij begrazing, verhoogd worden tot de hoeveelheden vermeld in onderstaande tabel:

Tabel 9: stikstofbemestingsnormen in het systeem van werkzame stikstof voor teeltcombinaties op niet-zandgronden		
Teeltcombinatie	kg N uit dierlijke mest	kg werkzame N
Wintertarwe gevolgd door een nateelt of triticale gevolgd door een nateelt	170	195
Wintergerst gevolgd door een nateelt of andere granen gevolgd door een nateelt	170	145

Maïs voorafgegaan door een snede gras of door een snede snijrogge	170	230
2 teelten groenten van groep I	170	350
Een groente van groep I en een groente van groep II	170	300
Een groente van groep I en een groente van groep III	170	275
2 teelten groenten van groep II	170	275
Een groente van groep II en een groente van groep III	170	225
2 teelten groenten van groep III	170	200
3 teelten groenten waarvan minstens een groente van groep II	170	275
3 teelten groenten waarvan geen enkele een groente van groep II	170	200

§4. De landbouwer moet de hoeveelheid fosfaat die hij, rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond opbrengt, met inbegrip van de uitscheiding door dieren bij beweiding, beperken tot de maxima vermeld in de onderstaande tabel:

Tabel 10: fosfaatbemestingsnormen				
Hoofdteelt	Toegestane hoeveelheid, uitgedrukt in kg P_2O_5 per ha en per jaar in de kalenderjaren 2011 en 2012	Toegestane hoeveelheid, uitgedrukt in kg P_2O_5 per ha en per jaar in de kalenderjaren 2013 en 2014	Toegestane hoeveelheid, uitgedrukt in kg P_2O_5 per ha en per jaar in de kalenderjaren 2015 en 2016	Toegestane hoeveelheid, uitgedrukt in kg P_2O_5 per ha en per jaar vanaf het kalenderjaar 2017
Grasland dat enkel gemaaid wordt, met inbegrip van graszodenteelt	95	95	95	90
Grasland dat niet enkel gemaaid wordt	90	90	90	90
Wintertarwe of triticale	75	75	70	70
Wintergerst of andere granen	75	70	70	70
Suikerbieten	75	65	55	55
Voederbieten	75	65	55	55
Aardappelen met uitzondering van vroege aardappelen	75	65	55	55
Maïs	80	80	75	70
Groente van groep I	75	65	55	55
Groente van groep II	75	65	55	55
Groente van groep III	75	65	55	55

Teelten met lage stikstofbehoefte	75	65	55	55
Leguminosen met uitzondering van erwten en bonen	75	65	55	55
Overige teelten	75	65	55	55

In afwijking van de hoeveelheden, bepaald in de tabel, vermeld in het eerste lid, mag voor de combinatie van een hoofdteelt maïs voorafgegaan door een snede gras of door een snede snijrogge, de hoeveelheid nutriënten, uitgedrukt in kg P_2O_5, die rekening houdend met de gewasbehoefte, de bodemvoorraad en de mineralisatie, per jaar en per hectare landbouwgrond, maximaal opgebracht mag worden verhoogd worden tot:
1° 95 kg P_2O_5 per hectare per jaar voor de kalenderjaren 2011 tot en met 2016;
2° 90 kg P_2O_5 per hectare per jaar vanaf het kalenderjaar 2017.";

2° §7 wordt opgeheven;

3° §10 wordt vervangen door wat volgt:

"§10. Als de landbouwer gecertificeerde gft- en groencompost op een perceel gebruikt, wordt, in afwijking van de bepalingen van dit decreet, slechts 50% van de hoeveelheid P_2O_5, afkomstig van de gecertificeerde gft- en groencompost, als opgebracht beschouwd.";

4° er worden een §12, een §13, een §14 en een §15 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§12. In afwijking van §2 en §3, kan voor aardappelen, met uitzondering van vroege aardappelen, per perceel, afgeweken worden van de hoeveelheden stikstof die per hectare landbouwgrond en per jaar opgebracht mogen worden, als voldaan is aan de volgende voorwaarden:
1° de landbouwer moet aantonen dat een minimale gewasopbrengst van 55 ton aardappelen per hectare wordt overschreden, rekening houdend met de opbrengst van alle percelen aardappelen die tot zijn bedrijf behoren;
2° voor alle percelen aardappelen, moet in het voorjaar een bodemanalyse worden uitgevoerd door een erkend laboratorium en een hierop gesteund bemestingsadvies worden opgemaakt door een erkend laboratorium;
3° voor alle percelen aardappelen moet de landbouwer, in ieder kalenderjaar waarin gebruik wordt gemaakt van deze afwijking, door een erkend laboratorium het nitraatresidu laten bepalen in de periode van 1 oktober tot en met 15 november.

De op basis van deze afwijking toegestane hoeveelheden stikstof die per hectare landbouwgrond en per jaar mogen opgebracht worden, mogen de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame kg N per hectare niet overschrijden en:
1° als de landbouwer op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen, gebaseerd op de totale opgebrachte hoeveelheid stikstof, als vermeld in §2, toepast, is:
   a) de toegestane kg totale N per hectare maximaal 10% hoger dan de op grond van §2 toegestane kg totale N per hectare voor aardappelen, met uitzondering van vroege aardappelen;
   b) de toegestane kg kunstmest per hectare maximaal de toegestane kg totale N per hectare, overeenkomstig a), verminderd met de op grond van §2 toegestane kg dierlijke mest per hectare voor aardappelen, met uitzondering van vroege aardappelen;
2° als de landbouwer op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen, gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof, als vermeld in §3, toepast, is de

toegestane kg werkzame N maximaal 10% hoger dan de op grond van §3 toegestane kg werkzame N per hectare voor aardappelen, met uitzondering van vroege aardappelen.

Als op een perceel waarop deze afwijking wordt toegepast, de nitraatresidudrempelwaarde, vastgesteld op basis van de staalname als vermeld in het eerste lid, 3°, de overeenkomstige nitraatresidudrempelwaarde voor aardappelen zoals bepaald in uitvoering van artikel 14, overschrijdt, kan de landbouwer voor het kalenderjaar dat volgt op het kalenderjaar waarin gebruik werd gemaakt van deze afwijking, op geen enkel tot het bedrijf behorend perceel landbouwgrond gebruik maken van deze afwijking.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast, onder meer over de wijze waarop de landbouwer deze afwijking op de bemestingsnormen aan de Mestbank aanvraagt, de wijze waarop de gewasopbrengst moet worden aangetoond, het aantal staalnames en bodemanalyses en het systeem en de waarden waarop de advisering gestoeld moet zijn.

§13. In afwijking van §§2 en 3, kan, per perceel, afgeweken worden van de hoeveelheden stikstof die per hectare landbouwgrond en per jaar opgebracht mogen worden, als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

1° per teelt waarop deze afwijking zal worden toegepast, moet de landbouwer aantonen dat een door de Vlaamse Regering, voor de betrokken teelt, vast te stellen minimum gewasopbrengst wordt overschreden;
2° op elk tot het bedrijf behorend perceel landbouwgrond waarop hij dezelfde hoofdteelt verbouwt als het perceel waarop hij de afwijking vermeld in deze paragraaf toepast, moet in het voorjaar een bodemanalyse en een hierop gesteund bemestingsadvies worden opgemaakt door een erkend laboratorium;
3° op drie tot het bedrijf behorende percelen landbouwgrond, door de Mestbank aangeduid, moet de landbouwer, in ieder kalenderjaar waarin gebruik wordt gemaakt van de afwijking, door een erkend laboratorium het nitraatresidu laten bepalen in de periode van 1 oktober tot en met 15 november.

De op basis van deze afwijking toegestane hoeveelheden stikstof die per hectare landbouwgrond en per jaar mogen opgebracht worden, mogen de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame kg N per hectare niet overschrijden en:

1° als de landbouwer op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen, gebaseerd op de totale opgebrachte hoeveelheid stikstof, als vermeld in §2, toepast, is:
   a) de toegestane kg totale N per hectare maximaal 10% hoger dan de voor de overeenkomstige teelt op grond van §2 toegestane kg totale N per hectare;
   b) de toegestane kg kunstmest per hectare maximaal de toegestane kg totale N per hectare, overeenkomstig a), verminderd met de op grond van §2 toegestane kg dierlijke mest per hectare voor de overeenkomstige teelt;
2° als de landbouwer op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen, gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof, als vermeld in §3, toepast, is de toegestane kg werkzame N maximaal 10% hoger dan de op grond van §3 toegestane kg werkzame N per hectare voor de overeenkomstige teelt.

Voor geen enkel tot het bedrijf behorend perceel landbouwgrond mag de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame stikstof worden overschreden.

Als op een perceel de nitraatresidudrempelwaarde, vastgesteld op basis van de staalname als vermeld in het eerste lid, 3°, de overeenkomstige nitraatresidudrempelwaarde zoals bepaald in uitvoering van artikel 14, overschrijdt, kan de landbouwer voor het kalenderjaar dat volgt op het kalenderjaar waarin gebruik werd gemaakt van deze afwijking, op geen enkele tot het bedrijf behorende landbouwgrond waarop hij dezelfde

hoofdteelt verbouwt als het perceel waarop het te hoge nitraatresidu werd gemeten, gebruik maken van deze afwijking.

Voor de toepassing van het eerste lid, 1°, worden graslanden die enkel gemaaid worden en graslanden die niet enkel gemaaid worden, als twee verschillende teelten beschouwd.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast, onder meer over de wijze waarop de landbouwer deze afwijking op de bemestingsnormen aan de Mestbank aanvraagt, de wijze waarop de gewasopbrengst moet worden aangetoond, het aantal staalnames en bodemanalyses en het systeem en de waarden waarop de advisering gestoeld moet zijn en kan het toepassingsgebied van de afwijking, vermeld in deze paragraaf, beperken.

§14. In afwijking van §1, §2 en §3, is het op of in de bodem brengen van meststoffen op percelen waarop groenten van groep I of groenten van groep II worden geteeld, met uitzondering van vroege aardappelen en spruitkool, vanaf 1 januari 2013 verboden, tenzij de landbouwer zich laat adviseren door een erkend laboratorium, een erkende telersvereniging of een erkend praktijkcentrum.

In het kader van die advisering moet de landbouwer voor elk perceel waarop groenten van groep I of groenten van groep II worden geteeld, met uitzondering van vroege aardappelen en spruitkool, één of meerdere stikstofanalyses met bijhorend bemestingsadvies laten uitvoeren. Als binnen een kalenderjaar per perceel meerdere teelten groenten van groep I of groenten van groep II, met uitzondering van vroege aardappelen en spruitkool, worden geteeld, moet voor elke teelt één of meerdere aparte stikstofanalyses met bijhorend bemestingsadvies worden uitgevoerd. De stikstofanalyses, als vermeld in dit lid, moeten worden uitgevoerd door een erkend laboratorium in een voor de teelt in kwestie relevante periode. De in het bemestingsadvies geadviseerde bemestingspraktijk moet in overeenstemming zijn met de bepalingen van dit decreet en de in het bemestingsadvies opgenomen maximale hoeveelheid op te brengen werkzame stikstof per hectare mag de overeenkomstige toegelaten bemestingsnorm, vermeld in dit artikel, niet overschrijden.

Als de landbouwer beschikt over een verplicht bemestingsadvies, als vermeld in het tweede lid, dan is de hoeveelheid nutriënten die de landbouwer voor het perceel in kwestie maximaal mag opbrengen beperkt tot enerzijds de voor de teelt in kwestie overeenkomstige bemestingsnorm, als vermeld in dit artikel, en anderzijds tot de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame stikstof per hectare. De landbouwer die op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de totale opgebrachte hoeveelheid stikstof, als vermeld in §2, toepast, moet hiervoor de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame stikstof per hectare omrekenen naar totale stikstof, op basis van de uitgevoerde bemesting.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast, onder meer over de wijze waarop de landbouwer deze afwijking op de bemestingsnormen aan de Mestbank aanvraagt, het minimum aantal staalnames per perceel per teelt, rekening houdend met het groeiseizoen van deze teelt, de periode waarin de laatste stikstofanalyse moet plaatsvinden en het systeem en de waarden waarop de advisering gestoeld moet zijn.

De Vlaamse Regering kan afwijkingen voorzien op het bemestingsverbod, vermeld in deze paragraaf, in geval het een perceel betreft dat in de loop van een kalenderjaar overgedragen wordt naar een andere landbouwer.

§15. Voor de toepassing van dit artikel wordt:
1° een teeltcombinatie van een hoofdteelt die geen groente van groep I, geen groente van groep II of geen groente van groep III, is met anderzijds een nateelt groente van groep I, gelijkgesteld met een teeltcombinatie van 2 teelten groente van groep I;
2° een teeltcombinatie van een hoofdteelt die geen groente van groep I, geen groente van groep II of geen groente van groep III, is met anderzijds een nateelt groente van groep II, gelijkgesteld met een teeltcombinatie van een groente van groep I en een groente van groep II;
3° een teeltcombinatie van een hoofdteelt die geen groente van groep I, geen groente van groep II of geen groente van groep III, is met anderzijds een nateelt groente van groep III, gelijkgesteld met een teeltcombinatie van een groente van groep I en een groente van groep III.

Vanaf het kalenderjaar 2013 kan de gelijkstelling vermeld in het eerste lid enkel toegepast worden als de landbouwer voor het betrokken perceel een stikstofanalyse laat nemen en een bijhorend bemestingsadvies laat opmaken.

Als de landbouwer beschikt over een verplicht bemestingsadvies, als vermeld in het tweede lid, dan is de hoeveelheid nutriënten die de landbouwer voor het perceel in kwestie maximaal mag opbrengen beperkt tot enerzijds de voor de teelt in kwestie overeenkomstige bemestingsnorm, als vermeld in dit artikel, en anderzijds tot de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame stikstof per hectare. De landbouwer die op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de totale opgebrachte hoeveelheid stikstof, als vermeld in §2, toepast, moet hiervoor de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame stikstof per hectare omrekenen naar totale stikstof, op basis van de uitgevoerde bemesting.

Als een hoofdteelt wintertarwe, triticale, wintergerst of andere granen gevolgd wordt door een groente van groep I, een groente van groep II of een groente van groep III, geldt de regeling vermeld in deze paragraaf en zijn de bemestingsnormen voor "Wintertarwe gevolgd door een nateelt of triticale gevolgd door een nateelt" en voor "Wintergerst gevolgd door een nateelt of andere granen gevolgd door een nateelt" niet van toepassing.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen.";

5° er wordt een §16 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§16. Voor de toepassing van dit artikel wordt:
1° een teeltcombinatie van een hoofdteelt die geen groente van groep I, geen groente van groep II of geen groente van groep III is, met een voorteelt groente van groep I gezaaid of geplant in hetzelfde kalenderjaar, gelijkgesteld met een teeltcombinatie van 2 teelten groente van groep I;
2° een teeltcombinatie van een hoofdteelt die geen groente van groep I, geen groente van groep II of geen groente van groep III is, met een voorteelt groente van groep II gezaaid of geplant in hetzelfde kalenderjaar, gelijkgesteld met een teeltcombinatie van een groente van groep I en een groente van groep II;
3° een teeltcombinatie van een hoofdteelt die geen groente van groep I, geen groente van groep II of geen groente van groep III is, met een voorteelt groente van groep III gezaaid of geplant in hetzelfde kalenderjaar, gelijkgesteld met een teeltcombinatie van een groente van groep I en een groente van groep III.

Vanaf het kalenderjaar 2013 kan de gelijkstelling vermeld in het eerste lid enkel toegepast worden als de landbouwer voor het betrokken perceel een stikstofanalyse laat nemen en een bijhorend bemestingsadvies laat opmaken.

Als de landbouwer beschikt over een verplicht bemestingsadvies, als vermeld in het tweede lid, dan is de hoeveelheid nutriënten die de landbouwer voor het perceel in kwestie maximaal mag opbrengen beperkt tot enerzijds de voor de teelt in kwestie overeenkomstige bemestingsnorm, als vermeld in dit artikel, en anderzijds tot de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame stikstof per hectare. De landbouwer die op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de totale opgebrachte hoeveelheid stikstof, als vermeld in paragraaf 2, toepast, moet hiervoor de in het bemestingsadvies vastgestelde maximale hoeveelheid op te brengen werkzame stikstof per hectare omrekenen naar totale stikstof, op basis van de uitgevoerde bemesting.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen.".

Art. 8. Artikel 14 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 30 april 2009, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 14. §1. Onverminderd de bepalingen van artikel 13 en van de artikelen 61 tot en met 72, stelt de Vlaamse Regering, met het oog op het begeleiden van landbouwers tot het behalen van de waterkwaliteitsdoelstellingen geformuleerd in artikel 2, een nitraatresidudrempelwaarde vast. Aan landbouwers die de residuwaarden niet halen worden begeleidende maatregelen opgelegd die verzwaren naarmate de nitraatresidudrempelwaarde meer overschreden wordt.

De Vlaamse Regering stelt de nitraatresidudrempelwaarde vast op grond van bestaand en verder wetenschappelijk onderzoek onder meer met betrekking tot de procesfactor voor oppervlaktewater en grondwater. De Vlaamse Regering kan bij het vastleggen van de nitraatresidudrempelwaarde een differentiatie invoeren, onder meer in functie van teelten en grondsoorten.

Bij gebrek aan een vaststelling door de Vlaamse Regering wordt de nitraatresidudrempelwaarde bepaald:
1° op 90 kg N/ha voor wat betreft zandgronden waarop een specifieke teelt geteeld wordt;
2° op 88 kg N/ha voor wat betreft zandgronden waarop een niet-specifieke teelt die geen grasland is geteeld wordt;
3° op 90 kg N/ha voor wat betreft gronden die geen zandgronden zijn waarop geen grasland geteeld wordt;
4° op 70 kg N/ha voor gronden die geen zware kleigronden zijn waarop grasland dat enkel gemaaid wordt, met inbegrip van graszodenteelt, wordt verbouwd;
5° op 80 kg N/ha voor gronden die geen zware kleigronden zijn waarop grasland dat niet enkel gemaaid wordt, wordt verbouwd;
6° op 90 kg N/ha voor zware kleigronden waarop grasland geteeld wordt.

De nitraatresidudrempelwaarde wordt uitgedrukt in kg nitraatstikstof per ha in de landbouwgrond en bepaald tot op een diepte van 0,90 m in de periode van 1 oktober tot en met 15 november. Als een nitraatresidustaalname niet kan uitgevoerd worden tot op een diepte van 0,90 m, dan wordt voor de bepaling van de nitraatresiduwaarde tot op een diepte van 0,90 m gebruik gemaakt van de omrekeningsmethode, zoals bepaald in het methodenboek, als vermeld in artikel 62, §7.

§2. De Mestbank laat jaarlijks in de periode van 1 oktober tot en met 15 november door erkende laboratoria, nitraatresidustaalnames uitvoeren op percelen landbouwgrond gelegen in het Vlaamse Gewest.

De Mestbank zorgt ervoor dat de landbouwer tot wiens bedrijf het betreffende perceel behoort minstens 1 week voor de staalname in kennis wordt gesteld van de dag en het perceel waarop het staal zal worden genomen. Bij betwistingen aangaande deze

inkennisstelling kan de landbouwer de nietigheid van het resultaat van de uitgevoerde staalname niet inroepen.

De landbouwer kan in zijn opdracht en op zijn kosten door een erkend laboratorium naar zijn keuze een nitraatresidustaalname laten uitvoeren op het perceel waarop een nitraatresidustaalname wordt uitgevoerd in opdracht van de Mestbank, als vermeld in het eerste lid. In voorkomend geval wordt het laagste resultaat van beide staalnames in aanmerking genomen. Deze nitraatresidustaalname moet gebeuren in hetzelfde kalenderjaar dan de nitraatresidustaalname in opdracht van de Mestbank en in de periode van 1 oktober tot en met 15 november.

Onverminderd de nitraatresidustaalnames opgelegd in uitvoering van §3 en §4, kan de Mestbank een landbouwer opleggen om in de periode van 1 oktober tot en met 15 november in opdracht en op kosten van de landbouwer in kwestie door een erkend laboratorium op één of meerdere percelen landbouwgrond die behoren tot zijn bedrijf, een nitraatresidustaalname te laten uitvoeren. De Mestbank kan de verplichting tot het nemen van één of meerdere nitraatresidustaalnames opleggen aan de volgende landbouwers:
1° landbouwers die op hun bedrijf gebruikmaken van de mogelijkheden die voortvloeien uit de uitvoering van een beschikking van de Europese Commissie tot verlening van een door de lidstaat België op grond van de nitraatrichtlijn gevraagde derogatie;
2° landbouwers aan wie één of meerdere administratieve geldboetes of strafrechtelijke veroordelingen zijn opgelegd wegens overtreding van één of meerdere bepalingen van dit decreet;
3° landbouwers van wie het bedrijf niet beschikt over voldoende mestopslagcapaciteit, als vermeld in artikel 9.

§3. Aan de landbouwer bij wie in een bepaald kalenderjaar op een tot zijn bedrijf behorend perceel landbouwgrond een nitraatresidu is gemeten dat hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, worden in het volgende kalenderjaar de volgende maatregelen opgelegd:
1° de landbouwer moet op elk perceel landbouwgrond dat tot zijn bedrijf behoorde en waarop in het vorige kalenderjaar een nitraatresidu is gemeten dat hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, een stikstofanalyse laten uitvoeren. Op basis van deze stikstofanalyse moet de landbouwer een bijhorend bemestingsadvies laten opmaken, dat hij moet naleven;
2° de landbouwer kan op een perceel landbouwgrond dat tot zijn bedrijf behoorde en waarop in het vorige kalenderjaar een nitraatresidu is gemeten dat hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, geen gebruikmaken van de mogelijkheden die voortvloeien uit de uitvoering van een beschikking van de Europese Commissie tot verlening van een door de lidstaat België op grond van de nitraatrichtlijn gevraagde derogatie;
3° de landbouwer moet op elk perceel landbouwgrond dat tot zijn bedrijf behoorde en waarop in het vorige kalenderjaar een nitraatresidu is gemeten dat hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, in de periode van 1 oktober tot en met 15 november in opdracht van hem en op zijn kosten door een erkend laboratorium een nitraatresidustaalname laten uitvoeren.

De maatregelen vermeld in het eerste lid worden ook opgelegd aan de landbouwer aan wie de Mestbank in het vorige kalenderjaar, in uitvoering van §2, vierde lid, heeft opgelegd om een nitraatresidustaalname te laten uitvoeren en die deze nitraatresidustaalname niet of niet correct heeft laten uitvoeren, met dien verstande dat de Mestbank één of meerdere tot het bedrijf van de betrokken landbouwer behorende landbouwgronden aanduidt waarop de maatregelen, vermeld in het eerste lid, 1° en 3°, moeten uitgevoerd worden.

§4. Aan de landbouwer, bij wie in een bepaald kalenderjaar op een tot zijn bedrijf behorend perceel landbouwgrond een nitraatresidu is gemeten dat meer dan 25 kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, worden in het volgende kalenderjaar

de volgende maatregelen opgelegd:
1° de landbouwer moet de maatregelen, vermeld in §3, naleven;
2° de landbouwer moet in de periode van 1 oktober tot en met 15 november in opdracht van hem en op zijn kosten door een erkend laboratorium op een perceel landbouwgrond dat behoort tot zijn bedrijf, een nitraatresidustaalname laten uitvoeren. De Mestbank wijst daarvoor vóór 1 oktober één perceel landbouwgrond aan dat volledig bemonsterd moet worden. De nitraatresidustaalname moet uitgevoerd worden bovenop de nitraatresidustaalname, vermeld in §3, 3°;
3° de landbouwer moet een bemestingsplan bijhouden evenals een bemestingsregister, als vermeld in artikel 24, §5.

De maatregelen vermeld in het eerste lid worden ook opgelegd aan de landbouwer die het vorige kalenderjaar de maatregelen vermeld in §3 opgelegd kreeg en deze maatregelen niet volledig heeft nageleefd, met dien verstande dat de Mestbank één of meerdere tot het bedrijf van de betrokken landbouwer behorende landbouwgronden aanduidt waarop de maatregelen, vermeld in het eerste lid en in §3, die betrekking hebben op het perceel of de percelen waarop het te hoge nitraatresidu werd gemeten, moeten uitgevoerd worden.

§5. Aan de landbouwer, bij wie in een bepaald kalenderjaar op een tot zijn bedrijf behorend perceel landbouwgrond een nitraatresidu is gemeten dat meer dan Y kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, worden in het volgende kalenderjaar de volgende maatregelen opgelegd:
1° de landbouwer moet de maatregelen, vermeld in §§3 en 4, naleven;
2° als de teelt in kwestie het toelaat en uiterlijk op 15 oktober moet de landbouwer een nateelt telen op elk perceel landbouwgrond dat tot zijn bedrijf behoort en waarop in het vorige kalenderjaar een nitraatresidu is gemeten dat meer dan Y kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde;
3° de Mestbank kan een audit uitvoeren van het volledige bedrijf van de landbouwer. De audit is gericht op het begeleiden van de landbouwer naar een beter resultaat in het kader van het nitraatresidu. De audit heeft betrekking op het gehouden vee, de aanwezige mestopslag, de mestafzet, de bemesting, de teeltrotatie, de teelttechniek en de inzet van vanggewassen. De landbouwer ontvangt na de audit een advies over de milieukundig verantwoorde uitbating van zijn bedrijf. De Mestbank kan in dat advies en in overleg met de betrokken landbouwer een aantal bijkomende maatregelen afspreken, die de landbouwer moet naleven binnen een bepaalde termijn;
4° als op het tot het bedrijf behorende perceel landbouwgrond waarop in het vorige kalenderjaar een nitraatresidu is gemeten dat meer dan Y kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, in het vorige kalenderjaar als hoofdteelt of nateelt een groente werd geteeld, moet de landbouwer zich door een erkend laboratorium, een erkende telersvereniging of een erkend praktijkcentrum, laten adviseren. In het kader van die advisering moet de landbouwer voor elk perceel dat behoort tot zijn bedrijf, en waarop hij in het lopende kalenderjaar als hoofdteelt of nateelt een groente zal telen, een stikstofanalyse met bijhorend bemestingsadvies, laten opmaken. Deze advisering gebeurt overeenkomstig de bepalingen van artikel 13, §14;
5° op elk perceel landbouwgrond dat in het vorige kalenderjaar tot zijn bedrijf behoorde en waarop in het vorige kalenderjaar een nitraatresidu is gemeten dat meer dan Y kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, wordt de toegelaten bemesting:
   a) in kg N uit dierlijke mest beperkt tot 80% van de overeenkomstige toegelaten hoeveelheid, vermeld in artikel 13, §1, §2, §3, §14, §15 en §16, en de artikelen 16, 18 en 41bis, van dit decreet en in artikel 15ter van het Meststoffendecreet. Deze beperking is niet van toepassing op grasland dat niet enkel gemaaid wordt;
   b) in kg Totale N, kg N uit andere meststoffen, kg werkzame N en kg N uit kunstmest beperkt tot 70 % van de overeenkomstige toegelaten hoeveelheid, vermeld in artikel 13, §1, §2, §3, §14, §15 en §16, en de artikelen 16, 18 en 41bis, van dit decreet en in artikel 15ter van het Meststoffendecreet.

In afwijking van het eerste lid, 5°, wordt, als in het voor het perceel in kwestie opgemaakte bemestingsadvies, vermeld in §3, 1°, geadviseerd wordt om minder te bemesten dan de bemestingsnormen, vermeld in het eerste lid, 5°, de op het perceel toegelaten hoeveelheid meststoffen verder beperkt tot de hoeveelheden, vermeld in het opgemaakte bemestingsadvies.

De maatregelen vermeld in het eerste lid worden ook opgelegd aan de landbouwer die het vorige kalenderjaar de maatregelen vermeld in §4 opgelegd kreeg en deze maatregelen niet volledig heeft nageleefd, met dien verstande dat de Mestbank één of meerdere tot het bedrijf van de betrokken landbouwer behorende percelen landbouwgrond aanduidt waarop de maatregelen, vermeld in §§3 tot en met 5, die betrekking hebben op het perceel of de percelen waarop het te hoge nitraatresidu werd gemeten, moeten uitgevoerd worden.

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt Y bepaald op:
1° 40 voor zandgronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;
2° 60 voor andere gronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;
3° 70 voor zware kleigronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;
4° 75 voor zandgronden waarop een specifieke teelt geteeld werd;
5° 90 voor zware kleigronden of andere gronden waarop een specifieke teelt geteeld werd.

§6. Aan de landbouwer, bij wie in een bepaald kalenderjaar op een tot zijn bedrijf behorend perceel landbouwgrond een nitraatresidu is gemeten dat meer dan Z kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, worden in het volgende kalenderjaar de volgende maatregelen opgelegd:
1° de landbouwer moet de maatregelen, vermeld in §§3, 4 en 5, naleven;
2° op elk perceel landbouwgrond dat in het vorige kalenderjaar tot zijn bedrijf behoorde en waarop in het vorige kalenderjaar een nitraatresidu is gemeten dat meer dan Z kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde, wordt de hoeveelheid stikstof die via bemesting mag opgebracht worden overeenkomstig de bepalingen van artikel 13, §1, §2, §3, §14, §15 en §16, en de artikelen 16, 18 en 41bis, van dit decreet en van artikel 15ter van het Meststoffendecreet, met 60% verminderd. Deze vermindering is niet van toepassing op grasland dat niet enkel gemaaid worden.

In afwijking van het eerste lid, 2°, wordt, als in het voor het perceel in kwestie opgemaakte bemestingsadvies, vermeld in §3, 1°, geadviseerd wordt om minder te bemesten dan de bemestingsnormen, vermeld in het eerste lid, 2°, de op het perceel toegelaten hoeveelheid meststoffen verder beperkt tot de hoeveelheden, vermeld in het opgemaakte bemestingsadvies.

De maatregelen vermeld in het eerste lid worden ook opgelegd aan de landbouwer die het vorige kalenderjaar de maatregelen vermeld in §5 of §6 opgelegd kreeg en deze maatregelen niet volledig heeft nageleefd, met dien verstande dat de Mestbank één of meerdere tot het bedrijf van de betrokken landbouwer behorende percelen landbouwgrond aanduidt waarop de maatregelen, vermeld in §§3 tot en met 6, die betrekking hebben op het perceel of de percelen waarop het te hoge nitraatresidu werd gemeten, moeten uitgevoerd worden.

Voor de toepassing van deze paragraaf en van §7 wordt Z bepaald:
1° voor nitraatresidustaalnames uitgevoerd in het kalenderjaar 2011:
   a) op 70 voor zandgronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;
   b) op 100 voor andere gronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;
   c) op 110 voor zware kleigronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;
   d) op 100 voor zandgronden waarop een specifieke teelt geteeld werd;
   e) op 130 voor zware kleigronden of andere gronden waarop een specifieke teelt geteeld werd;
2° voor nitraatresidustaalnames uitgevoerd in het kalenderjaar 2012 of later:
   a) op 50 voor zandgronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;

b) op 80 voor andere gronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;
c)op 90 voor zware kleigronden waarop een niet-specifieke teelt geteeld werd;
d) op 80 voor zandgronden waarop een specifieke teelt geteeld werd;
e) op 110 voor zware kleigronden of andere gronden waarop een specifieke teelt geteeld werd.

§7. Als de Vlaamse Regering bij de tussentijdse evaluatie die in 2013 zal plaatsvinden om de vooruitgang van de waterkwaliteit van de winters 2010-2011, 2011-2012 en 2012-2013 te beoordelen vaststelt dat de resultaten niet overeenstemmen met de doelstellingen vermeld in artikel 2 worden in 2014 de volgende maatregelen opgelegd aan de landbouwer bij wie in 2013 op een tot zijn bedrijf behorend perceel landbouwgrond een nitraatresidu is gemeten dat meer dan Z kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidu-drempelwaarde:
1° een verbod om meststoffen op te brengen op elk perceel landbouwgrond dat in het vorige kalenderjaar tot zijn bedrijf behoorde en waarop in het vorige kalenderjaar een nitraatresidu is gemeten dat meer dan Z kg nitraatstikstof per hectare hoger is dan de nitraatresidudrempelwaarde;
2° op elk tot het bedrijf behorend perceel landbouwgrond mag maximaal 155 kg N uit dierlijke mest opgebracht worden.

De Vlaamse Regering kan bepalen dat de maatregelen vermeld in het eerste lid enkel in bepaalde regio's van kracht worden.

§8. De landbouwer wordt per aangetekende brief op de hoogte gebracht dat hem één of meerdere maatregelen, vermeld in dit artikel, worden opgelegd. De landbouwer kan daartegen bezwaar indienen binnen dertig kalenderdagen. De termijn van dertig kalenderdagen begint te lopen vanaf de derde werkdag die volgt op de dag waarop de brief aan de postdiensten overhandigd werd, tenzij de landbouwer het tegendeel bewijst. Het bezwaar moet per aangetekende brief gericht worden aan het afdelingshoofd van de Mestbank.

Het afdelingshoofd van de Mestbank neemt een beslissing binnen 90 dagen vanaf de afgifte op de post van de aangetekende brief ter kennisgeving van de landbouwer, vermeld in het eerste lid. De beslissing wordt per aangetekende brief bezorgd aan de indiener van het bezwaar. De indiening van een bezwaar schorst de aangevochten beslissing niet.

§9. Als het perceel waarop een te hoog nitraatresidu werd gemeten, overgedragen werd aan een andere landbouwer, kan de Vlaamse Regering bepalen dat de maatregelen, vermeld in §§3 tot en met 7, die betrekking hebben op het perceel of de percelen waarop het te hoge nitraatresidu werd gemeten, uitgevoerd moeten worden op een ander perceel.

Het erkend laboratorium dat in opdracht van een landbouwer, een nitraatresidustaalname of een stikstofanalyse uitvoert, in toepassing van dit artikel, stelt de Mestbank uiterlijk de werkdag voor de staalname hiervan in kennis, via de door de Mestbank ter beschikking gestelde webapplicatie. De staalnames, analyses of bemestingsadviezen die de landbouwer moet laten uitvoeren, in toepassing van dit artikel, kunnen niet gebruikt worden om te voldoen aan andere verplichtingen opgelegd in het kader van dit decreet.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels voor de toepassing van dit artikel, en bepaalt onder meer wat de verschillende maatregelen vermeld in §§3 tot en met 7 inhouden, hoe de naleving van deze maatregelen gestaafd moet worden en op welke wijze de resultaten van de staalnames, analyses en bemestingsadviezen, aan de Mestbank overgemaakt moeten worden.

§10. In dit artikel wordt verstaan onder:
1° andere gronden: alle gronden die geen zandgrond of poldergrond zijn;

2° groente: een groente van groep I of een groente van groep II, met uitzondering van vroege aardappelen en spruitkool.”.

Art. 9. Artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008, wordt opgeheven.

Art. 10. In artikel 17 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §2 worden de woorden “31 december 2008” vervangen door de woorden “31 mei 2011”;

2° in §2 worden de woorden “1 januari 2009” vervangen door de woorden “1 juni 2011”;

3° in §6, eerste lid, wordt de zinsnede “wordt de bemesting beperkt tot de volgende hoeveelheden P_2O_5 in kg per hectare en per jaar: 90 voor grasland, 80 voor maïs, 70 voor gewassen met lage stikstofbehoefte en 70 voor andere gewassen” vervangen door de zinsnede “wordt de bemesting beperkt tot de overeenkomstige hoeveelheden P_2O_5 uitgedrukt in kg per hectare en per jaar, als vermeld in artikel 13, §4, verminderd met 10 kg P_2O_5 per hectare en per jaar”.

Art. 11. In artikel 18, §2, van hetzelfde decreet, worden de woorden “van kwetsbare zones water of” opgeheven.

Art. 12. In artikel 19, tweede lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “kunstmest of van dierlijke mest” worden vervangen door het woord “meststoffen”;

2° het getal “18” wordt vervangen door het getal “15”.

Art. 13. In artikel 23, §1, 1°, en 63, §19, van hetzelfde decreet, wordt het woord “Sanitel” telkens vervangen door de woorden “de databank van Dierengezondheidszorg Vlaanderen vzw”.

Art. 14. In artikel 27 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008 en 19 december 2008 en bij besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1, eerste lid, wordt in de tabel hetgeen vermeld is tussen “Andere varkens” en “van 110 kg en meer” vervangen door wat volgt:

“van 20 tot 110 kg	5,33	13,0”;

2° in §1, eerste lid, wordt in de tabel hetgeen vermeld is tussen “3° PLUIMVEE” en “4° PAARDEN” vervangen door wat volgt:

“a) Legrassen:		
Legkippen	0,45	0,81
(Groot)ouderdieren	0,45	0,81
Opfokpoeljen van legkippen	0,18	0,34
b) Vleesrassen:		
Slachtkuikens	0,26	0,61
Slachtkuikenouderdieren	0,69	1,31
Opfokpoeljen van slachtkuikenouderdieren	0,26	0,52

c) Struisvogels:		
Struisvogels fokdieren	9,8	18
Struisvogels slachtdieren	4,5	8,6
Struisvogels (van 0 tot 3 maand)	1,7	3,5
d) Kalkoenen:		
Kalkoenen slachtdieren	1,05	1,70
Kalkoenen ouderdieren	1,47	2
e) Ander pluimvee	0,19	0,24”;

3° in §1,eerste lid, wordt in de tabel hetgeen vermeld is na “c) nertsen” vervangen door wat volgt:

“Gesloten bedrijven (per moederdier)	1,3	2,3
Vetmesterij (per dier)	0,4	0,7
Kwekerij (per volwassen dier)	0,5	0,9”;

4° §1, tweede lid, wordt opgeheven;

5° §2 en §3, eerste lid, worden opgeheven.

Art. 15. In artikel 41bis, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2008 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de woorden “het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening” vervangen door de woorden “de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening”.

Art. 16. In artikel 44, §1, van hetzelfde decreet, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “dat ten minste” worden vervangen door het woord “dat”;

2° de punten 4° en 5° worden vervangen door wat volgt:

“4° de verwerkingscapaciteit van dierlijke mest en andere meststoffen;
5° de hoeveelheid dierlijke mest die verwerkt is geworden;”;

3° aan punt 9° worden de volgende woorden toegevoegd:

“met inbegrip van een weergave van de doelafstand met betrekking tot de doelstellingen van dit decreet, van de Nitraatrichtlijn en de aan het mestbeleid gerelateerde doelstellingen van de kaderrichtlijn Water”;

4° in punt 10° wordt het woord “fosfaatverzadigingsgraad” vervangen door het woord “fosfaattoestand”.

5° er wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast.”.

Art. 17. Aan artikel 47 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 23 december 2010, wordt een §5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. De landbouwer die meststoffen vanuit zijn exploitatie overbrengt naar een naast gelegen mestverwerker, zonder dat deze meststoffen over de openbare weg vervoerd worden, moet hiervoor een overdrachtsdocument opmaken en overmaken aan de Mestbank.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels, onder meer wat betreft de inhoud van dit overdrachtsdocument en de wijze waarop dit overgemaakt moet worden aan de Mestbank.”.

Art. 18. In artikel 48, §3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 december 2008, worden het vijfde en het zesde lid vervangen door wat volgt:

“Voor elk vervoer van dierlijke mest of andere meststoffen moet de erkend mestvoerder gebruik maken van een systeem van onlinepositiebepaling.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast, onder meer betreffende de wijze waarop het systeem van onlinepositiebepaling gebruikt moet worden.”.

Art. 19. Artikel 49 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 49. §1. Artikel 48 is niet van toepassing op het vervoer van dierlijke mest of spuistroom voor zover tegelijk aan de volgende voorwaarden voldaan wordt:
1° de oorsprong en de bestemming van het vervoer zijn gelegen binnen het grondgebied van het Vlaamse Gewest;
2° het vervoer gebeurt door een mestvoerder die noch door de Mestbank erkend is, noch in opdracht rijdt van een erkend mestvoerder;
3° het vervoer behoort tot één van de volgende types:
   a) het vervoer van dierlijke mest vanuit een bepaalde exploitatie naar de landbouwgronden van dezelfde exploitatie;
   b) het vervoer van dierlijke mest vanuit een exploitatie naar een andere exploitatie, op voorwaarde dat beide exploitaties deel uitmaken van hetzelfde bedrijf en dit bedrijf maximaal drie verschillende exploitaties heeft;
   c) het vervoer van dierlijke mest geproduceerd op een exploitatie gelegen in een bepaalde gemeente naar een andere exploitatie, die gelegen is in dezelfde gemeente of in een aangrenzende gemeente;
   d) het vervoer van champost geproduceerd op een uitbating gelegen in een bepaalde gemeente naar een exploitatie die gelegen is in dezelfde gemeente of in een aangrenzende gemeente;
   e) het vervoer van spuistroom geproduceerd op een exploitatie gelegen in een bepaalde gemeente naar een exploitatie die gelegen is in dezelfde gemeente of in een aangrenzende gemeente;
   f) vervoer van dierlijke mest geproduceerd op een exploitatie gelegen in een bepaalde gemeente naar een verwerkingseenheid gelegen in dezelfde gemeente of in een aangrenzende gemeente, waarbij elk transport bij aankomst op de verwerkingseenheid gewogen wordt;
   g) vervoer van effluent geproduceerd op een verwerkingseenheid gelegen in een bepaalde gemeente naar een exploitatie gelegen in dezelfde gemeente of in een aangrenzende gemeente, waarbij elk transport bij vertrek op de verwerkingseenheid gewogen wordt.

In de gevallen vermeld in het eerste lid, b), c), d), e), f), en g), dient tevens te worden voldaan aan de volgende voorwaarden:
1° het verhandelen van dierlijke mest of spuistroom heeft vooraf het voorwerp uitgemaakt van een schriftelijke overeenkomst tussen de betrokken partijen. De Vlaamse Regering stelt de inhoud van die overeenkomst vast;
2° deze schriftelijke overeenkomst werd ten laatste één week voor het vervoer gemeld aan de Mestbank;
3° tijdens elk vervoer heeft de bestuurder van het transportmiddel een bewijs van verzending of overhandiging van de overeenkomst aan de Mestbank bij zich, dat op eenvoudig verzoek van de met toezicht belaste ambtenaar onmiddellijk wordt voorgelegd;

4° indien de overeenkomst niet of niet volledig wordt uitgevoerd, dient dit steeds te worden gemeld aan de Mestbank;
5° het vervoer gebeurt door de aanbieder of de afnemer met een trekkend voertuig waarvan hij eigenaar is;
6° elk vervoer dat uitgevoerd wordt in het kader van de schriftelijke overeenkomst moet uiterlijk 24 uur voorafgaand aan het vervoer door de aanbieder of de afnemer aan de Mestbank gemeld worden.

In afwijking van het eerste en het tweede lid, kan de Mestbank aan een aanbieder of afnemer die met toepassing van het eerste lid, 3°, a), b), c), d), e), f), en g), dierlijke mest of andere meststoffen vervoert of laat vervoeren en aan wie één of meerdere administratieve geldboetes of strafrechtelijke veroordelingen werden opgelegd wegens overtreding van één of meerdere bepalingen van dit decreet, voor het vervoer van deze dierlijke mest of andere meststoffen de verplichting opleggen dit vervoer te laten uitvoeren door een erkende mestvoerder.

De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast en bepaalt de voorwaarden waaraan de weging, als vermeld in het eerste lid, 3°, f), en g), moet voldoen.”.

Art. 20. In artikel 59 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt de zinsnede “de forfaitaire, door de Vlaamse Regering vastgelegde,” vervangen door het woord “forfaitaire”.

Art. 21. In artikel 60bis, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 1°, punt 2° en punt 3° worden vervangen door wat volgt:

“1° de landbouwer, als vermeld in artikel 14, §4, die het bemestingsplan of het bemestingsregister, vermeld in artikel 14, §4, eerste lid, 3°, niet of niet correct heeft bijgehouden;
2° de landbouwer die de hem opgelegde nitraatresidubepaling, vermeld in artikel 14, §2, derde lid, of de hem opgelegde maatregelen, vermeld in artikel 14, §3, eerste lid, 1° of 3°, §4, eerste lid, 2°, of §5, eerste lid, 4°, niet heeft nageleefd;
3° de landbouwer die op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof toepast en die de N uit dierlijke mest of de werkzame N in een bepaald productiejaar, niet heeft afgezet overeenkomstig de bepalingen van dit decreet;”;

2° een punt 25° en een punt 26° worden toegevoegd, die luiden als volgt:
“25° de aanbieder en de afnemer die met toepassing van artikel 49 dierlijke mest of andere meststoffen vervoeren zonder dat dit vervoer gebeurt door de aanbieder of de afnemer met een trekkend voertuig waarvan hij eigenaar is;
26° de aanbieder en de afnemer die met toepassing van artikel 49 dierlijke mest of andere meststoffen vervoeren zonder dat het vervoer tijdig werd gemeld aan de Mestbank.”.

Art. 22. Aan artikel 62 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §6 wordt het woord “ingetrokken” vervangen door het woord “opgeheven”;

2° aan §7 wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Regering kan bepalen dat een erkend laboratorium dat een staalname of een analyse uitvoert, in het kader van dit decreet, de Mestbank uiterlijk de werkdag voor de staalname of de analyse hiervan in kennis stelt via een door de Mestbank ter beschikking gestelde webapplicatie.".

Art. 23. In artikel 63 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 12 december 2008, 19 december 2008, 30 april 2009 en 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in §1 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

"Onverminderd de bepalingen van artikel 71 en 72, wordt een administratieve geldboete opgelegd aan elke landbouwer, die op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof niet toepast, en die de geproduceerde N uit dierlijke mest of de ontvangen N uit meststoffen in een bepaald productiejaar, niet heeft afgezet overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.";

2° er wordt een §1bis ingevoegd, die luidt als volgt:

"§1bis. Onverminderd de bepalingen van artikel 71 en 72, wordt een administratieve geldboete opgelegd aan elke landbouwer die op zijn bedrijf het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof toepast en die de N uit dierlijke mest of de werkzame N in een bepaald productiejaar, niet heeft afgezet overeenkomstig de bepalingen van dit decreet.

De administratieve geldboete bedraagt 1 euro voor elke kg N of werkzame N die de landbouwer niet heeft afgezet conform de bepalingen van dit decreet.

Het aantal kg N of werkzame N die niet is afgezet overeenkomstig de bepalingen van dit decreet, is het hoogste van twee getallen, A en B, waarbij:
1° A = netto dierlijke mest, uitgedrukt in kg werkzame N + netto andere meststoffen, uitgedrukt in kg werkzame N + netto kunstmest, uitgedrukt in kg werkzame N - afzetmogelijkheid op eigen landbouwgronden, uitgedrukt in kg werkzame N;
2° B = bedrijfsmatig mestoverschot voor dierlijke mest.

De netto dierlijke mest, uitgedrukt in kg werkzame N wordt berekend door eerst de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N en de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N te bepalen.

De netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N is de som van de netto geproduceerde vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, de netto aangevoerde vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N en het opslagverschil vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N.

De netto geproduceerde vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, is de som van de geproduceerde vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, van elk van de diercategorieën, vermeld in artikel 27, §1, waarvan de betrokken landbouwer in het betrokken kalenderjaar dieren heeft gehouden.

De geproduceerde vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, van een diercategorie, wordt berekend door de geproduceerde dierlijke mest in stallen, uitgedrukt in kg N, van de betrokken diercategorie te vermenigvuldigen met het percentage van deze productie dat overeenkomstig de gegevens, vermeld in de aangifte, als vermeld in artikel 23, gebeurd is onder de vorm van vloeibare dierlijke mest.

De netto aangevoerde vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N is de totale aanvoer van vloeibare dierlijke mest in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N, via documenten als vermeld in de artikelen 48 tot en met 60, verminderd met de totale afvoer van vloeibare dierlijke mest in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N, hetzij via documenten als vermeld in de artikelen 48 tot en met 60 hetzij via het verwerken in dat productiejaar van vloeibare dierlijke mest op het eigen bedrijf, vermeld in artikel 29 en volgende, en eveneens verminderd met de hoeveelheid vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, bekomen na het bewerken van vloeibare dierlijke mest op het eigen bedrijf, als vermeld op de aangifte vermeld in artikel 23.

Het opslagverschil van vloeibare dierlijke mest is de hoeveelheid vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van dat productiejaar verminderd met de hoeveelheid vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van het volgende productiejaar.

De netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N is de som van de netto geproduceerde vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, de netto aangevoerde vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N en het opslagverschil vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N.

De netto geproduceerde vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, is de som van de geproduceerde vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, van elk van de diercategorieën, vermeld in artikel 27, §1, waarvan de betrokken landbouwer in het betrokken kalenderjaar dieren heeft gehouden.

De geproduceerde vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, van een diercategorie, wordt berekend door de geproduceerde dierlijke mest in stallen, uitgedrukt in kg N, van de betrokken diercategorie te vermenigvuldigen met het percentage van deze productie dat overeenkomstig de gegevens, vermeld in de aangifte, als vermeld in artikel 23, gebeurd is onder de vorm van vaste dierlijke mest.

De netto aangevoerde vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N is de totale aanvoer van vaste dierlijke mest in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N, via documenten als vermeld in de artikelen 48 tot en met 60, vermeerderd met de hoeveelheid vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, bekomen na het bewerken van vloeibare dierlijke mest op het eigen bedrijf, als vermeld op de aangifte vermeld in artikel 23, en verminderd met de totale afvoer van vaste dierlijke mest in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N, hetzij via documenten als vermeld in de artikelen 48 tot en met 60 hetzij via het verwerken in dat productiejaar van vaste dierlijke mest op het eigen bedrijf, vermeld in artikel 29 en volgende.

Het opslagverschil van vaste dierlijke mest is de hoeveelheid vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van dat productiejaar verminderd met de hoeveelheid vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van het volgende productiejaar.

De netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N is de som van de netto geproduceerde bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N en de netto aangevoerde bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N.

De netto geproduceerde bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, is de som van de geproduceerde bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, van elk van de diercategorieën, vermeld in artikel 27, §1, waarvan de betrokken landbouwer in het betrokken kalenderjaar dieren heeft gehouden.

De geproduceerde bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, van een diercategorie, wordt berekend door de gemiddelde veebezetting van de

betrokken diercategorie in het betrokken kalenderjaar te vermenigvuldigen met het overeenkomstige uitscheidingscijfer, in voorkomend geval verminderd met de overeenkomstige stikstofverliezen bepaald overeenkomstig artikel 27, §5, en met het percentage van de tijd dat de dieren van de betrokken diercategorie in het betrokken kalenderjaar grazend hebben doorgebracht, overeenkomstig de aangifte als vermeld in artikel 23.

De netto aangevoerde bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, is de ontvangen dierlijke mest door inscharingscontracten als vermeld in artikel 47, §1, derde lid, verminderd met de afgevoerde dierlijke mest door inscharingscontracten, als vermeld in artikel 47, §1, derde lid.

De geproduceerde dierlijke mest in stallen, uitgedrukt in kg N, van een diercategorie, wordt berekend door eerst de gemiddelde veebezetting van de betrokken diercategorie in het betrokken kalenderjaar te vermenigvuldigen met de overeenkomstige productie per dier, als vermeld in artikel 26 of 27, en met het percentage van de tijd dat de dieren van de betrokken diercategorie in het betrokken kalenderjaar in een stal hebben doorgebracht. Het resultaat van deze vermenigvuldiging wordt vervolgens verminderd met de stikstofverliezen bepaald overeenkomstig artikel 27, §5.

Als de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N en de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, allen een positief getal zijn, bedraagt de netto dierlijke mest, uitgedrukt in kg werkzame N, de som van de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, vermenigvuldigd met 60%, de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, vermenigvuldigd met 30% en de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, vermenigvuldigd met 20%.

Als de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N of de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, een negatief getal is, en de som van deze drie getallen, eveneens een negatief getal is, dan bedraagt de netto dierlijke mest nul.

Als de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N of de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, een negatief getal is, terwijl de som van deze drie getallen, een positief getal is, dan wordt eerst het negatieve getal of de negatieve getallen verrekend. De verrekening gebeurt als volgt:

1° als de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, negatief is, dan wordt dit getal eerst in mindering gebracht op de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N. Als het resultaat negatief is, dan wordt het resultaat vervolgens in mindering gebracht op de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N;

2° als de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, negatief is, dan wordt dit getal eerst in mindering gebracht op de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N. Als het resultaat negatief is, dan wordt het resultaat vervolgens in mindering gebracht op de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N;

3° als de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, negatief is, dan wordt dit getal eerst in mindering gebracht op de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N. Als het resultaat negatief is, dan wordt het resultaat vervolgens in mindering gebracht op de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N.

Na verrekening van de negatieve getallen wordt er vervolgens omgerekend naar werkzame stikstof. Dit gebeurt door het resterende getal of de resterende getallen te vermenigvuldigen met de overeenkomstige percentages aan werkzame stikstof, zijnde 20% voor de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, 30% voor de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, en 60% voor de netto vloeibare dierlijke

mest, uitgedrukt in kg N. Het resultaat van deze vermenigvuldiging of van deze vermenigvuldigingen wordt vervolgens opgeteld en dit resultaat is de netto dierlijke mest, uitgedrukt in kg werkzame N.

De netto andere meststoffen, uitgedrukt in kg werkzame N is de som van de netto rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg werkzame N, de netto gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg werkzame N en de netto traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg werkzame N.

Rest andere meststoffen zijn alle andere meststoffen met uitzondering van gecertificeerde gft-en groencompost en met uitzondering van traagvrijkomende andere meststoffen.

Traagvrijkomende andere meststoffen zijn andere meststoffen die stikstof in dusdanige vorm bevatten, dat slechts een beperkt gedeelte van de totale stikstof vrijkomt in het jaar van opbrenging, als vermeld in artikel 13, §9.

De netto rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg werkzame N, wordt berekend door de bruto rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg N te vermenigvuldigen met 60%. Dit getal is minstens nul.

De bruto rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg N is de som van de netto-aanvoer van rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg N, en van het opslagverschil van rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg N.

De netto-aanvoer van rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg N is de totale aanvoer van rest andere meststoffen in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N via documenten als vermeld in de artikelen 47 tot en met 60, vermeerderd met de productie van andere meststoffen op het bedrijf, overeenkomstig de aangifte, als vermeld in artikel 23, verminderd met de totale afvoer van rest andere meststoffen in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N hetzij via documenten als vermeld in de artikelen 47 tot en met 60, hetzij via het verwerken in dat productiejaar van rest andere meststoffen op het eigen bedrijf, als vermeld in artikel 29 en volgende.

Het opslagverschil van rest andere meststoffen is de hoeveelheid rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van dat productiejaar verminderd met de hoeveelheid rest andere meststoffen, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van het volgende productiejaar.

De netto gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg werkzame N, wordt berekend door de bruto gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg N te vermenigvuldigen met 15%. Dit getal is minstens nul.

De bruto gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg N is de som van de nettoaanvoer van gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg N, en van het opslagverschil van gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg N.

De nettoaanvoer van gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg N is de totale aanvoer van gecertificeerde gft- en groencompost in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N via documenten als vermeld in de artikelen 47 tot en met 60, verminderd met de totale afvoer van gecertificeerde gft- en groencompost in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N hetzij via documenten als vermeld in de artikelen 47 tot en met 60, hetzij via het verwerken in dat productiejaar van gecertificeerde gft- en groencompost op het eigen bedrijf, als vermeld in artikel 29 en volgende.

Het opslagverschil van gecertificeerde gft- en groencompost is de hoeveelheid gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van dat productiejaar verminderd met de hoeveelheid gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van het volgende productiejaar.

De netto traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg werkzame N, wordt berekend door de bruto traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg N te vermenigvuldigen met 30%. Dit getal is minstens nul.

De bruto traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg N is de som van de nettoaanvoer van traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg N, en van het opslagverschil van traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg N.

De nettoaanvoer van traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg N is de totale aanvoer van traagvrijkomende andere meststoffen in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N via documenten als vermeld in artikel 47 tot en met 60, vermeerderd met de productie van andere meststoffen op het bedrijf, overeenkomstig de aangifte, als vermeld in artikel 23, verminderd met de totale afvoer van traagvrijkomende andere meststoffen in dat productiejaar, uitgedrukt in kg N hetzij via documenten als vermeld in artikel 47 tot en met 60, hetzij via het verwerken in dat productiejaar van traagvrijkomende andere meststoffen op het eigen bedrijf, als vermeld in artikel 29 en volgende.

Het opslagverschil van traagvrijkomende andere meststoffen is de hoeveelheid traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van dat productiejaar verminderd met de hoeveelheid traagvrijkomende andere meststoffen, uitgedrukt in kg N die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van het volgende productiejaar.

De netto kunstmest, uitgedrukt in kg werkzame N is de hoeveelheid kunstmest, uitgedrukt in kg N, die de landbouwer op basis van zijn aangifte, vermeld in artikel 23, voor dat productiejaar, gebruikt heeft.

De afzetmogelijkheid op eigen landbouwgronden, uitgedrukt in kg werkzame N is de hoeveelheid werkzame N die op basis van het teeltplan voor dat productiejaar op de oppervlakte landbouwgronden van het bedrijf, mocht worden opgebracht, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet. Hierbij wordt eveneens rekening gehouden met beheersovereenkomsten die de hoeveelheid meststoffen die op een perceel mag opgebracht worden, beperken.

Het bedrijfsmatig mestoverschot voor dierlijke mest is de som van de netto vloeibare dierlijke mest, uitgedrukt in kg N, de netto vaste dierlijke mest, uitgedrukt in kg N en de netto bemesting door begrazing van vee, uitgedrukt in kg N, verminderd met de afzetmogelijkheid van dierlijke mest op eigen landbouwgronden, uitgedrukt in kg N.

De afzetmogelijkheid van dierlijke mest op eigen landbouwgronden, uitgedrukt in kg N, is de hoeveelheid N uit dierlijke mest, die op basis van het teeltplan voor dat productiejaar op de oppervlakte landbouwgronden van het bedrijf, mocht worden opgebracht, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet. Hierbij wordt eveneens rekening gehouden met beheersovereenkomsten die de hoeveelheid meststoffen die op een perceel mag opgebracht worden, beperken.

Bij herhaling van een overtreding binnen de 5 jaar na het opleggen, via het aangetekend schrijven, vermeld in artikel 64, §1, tweede lid, van de administratieve geldboete vermeld

in deze paragraaf of in §1, wordt het bedrag van de administratieve geldboete, berekend overeenkomstig de voorgaande leden, verdubbeld.";

3° in §2 wordt tussen het vierde en het vijfde lid, een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Als een landbouwer gecertificeerde gft- en groencompost gebruikt, wordt X verminderd met de helft van het netto-gebruik van gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg P_2O_5. Het netto-gebruik van gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg P_2O_5, is de som van de totale aanvoer van gecertificeerde gft- en groencompost in dat productiejaar, uitgedrukt in kg P_2O_5 via documenten, als vermeld in de artikelen 47 tot en met 60, verminderd met de totale afvoer van gecertificeerde gft- en groencompost in dat productiejaar, uitgedrukt in kg P_2O_5 via documenten, als vermeld in de artikelen 47 tot en met 60, vermeerderd met de hoeveelheid gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg P_2O_5, die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van dat productiejaar en verminderd met de hoeveelheid gecertificeerde gft- en groencompost, uitgedrukt in kg P_2O_5, die in het bedrijf gestockeerd was op 1 januari van het volgende productiejaar. Dit getal is minstens nul.";

4° §3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. Onverminderd de bepalingen van artikel 71 en 72, wordt aan eenieder die meer stikstof uit meststoffen opbrengt of laat opbrengen op grond dan de in dit decreet toegelaten hoeveelheden en aan eenieder die meer fosfaat uit meststoffen opbrengt of laat opbrengen op grond gelegen binnen de fosfaatverzadigde gebieden, afgebakend overeenkomstig artikel 17, §2, dan de in dit decreet toegelaten hoeveelheden, een administratieve geldboete opgelegd.

De administratieve geldboete bedraagt 1 euro per kg difosforpentoxide en 1 euro per kg stikstof die met overtreding van dit decreet teveel werd opgebracht.

Als de landbouwer tot wiens bedrijf de gronden waarop meer meststoffen zijn opgebracht dan toegelaten overeenkomstig dit decreet gekozen heeft voor het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof, als vermeld in artikel 13, §3, bedraagt de administratieve geldboete, in afwijking van het tweede lid, 1 euro per kg difosforpentoxide en 1 euro per kg werkzame stikstof die met overtreding van dit decreet teveel werd opgebracht.

Bij herhaling van een overtreding binnen de 5 jaar na het opleggen, via het aangetekend schrijven, vermeld in artikel 64, §1, tweede lid, van de administratieve geldboete, vermeld in deze paragraaf, bedraagt de administratieve geldboete 2 euro per kg stikstof en 2 euro per kg difosforpentoxide.

Als de herhaling van de overtreding gebeurt op landbouwgronden die behoren tot het bedrijf van een landbouwer die overeenkomstig dit decreet gekozen heeft voor het systeem van bemestingsnormen gebaseerd op de opgebrachte hoeveelheid werkzame stikstof, als vermeld in artikel 13, §3, bedraagt de administratieve geldboete in geval van herhaling, in afwijking van het vierde lid, 2 euro per kg difosforpentoxide en 2 euro per kg werkzame stikstof die met overtreding van dit decreet teveel werd opgebracht.";

5° in §10 worden het eerste, het tweede en het derde lid vervangen door wat volgt:

"§10. Onverminderd de bepalingen van artikel 71 en 72, wordt lastens elke erkende mestvoerder die de namelding of de afmelding van het transport via het door de Mestbank ter beschikking gestelde internetloket niet tijdig of correct heeft uitgevoerd, een administratieve geldboete opgelegd.

Voor transporten die laattijdig, doch uiterlijk de 30e dag na de dag van transport nagemeld of afgemeld worden, bedraagt de administratieve geldboete 10 euro per laattijdig nagemeld of afgemeld transport.

Voor transporten die op de 30e dag na de dag van transport nog niet nagemeld of afgemeld zijn en voor transporten die niet correct zijn nagemeld of afgemeld, bedraagt de administratieve geldboete 50 euro per transport dat op de 30ste dag na de dag van transport nog niet nagemeld of afgemeld is of niet correct nagemeld of afgemeld is.";

6° er wordt een §29, een §30, een §31 en een §32 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§29. Lastens elke landbouwer, als vermeld in artikel 14, §4, die het bemestingsplan of het bemestingsregister, vermeld in artikel 14, §4, eerste lid, 3°, niet of niet correct heeft bijgehouden, wordt een administratieve geldboete van 250 euro opgelegd.

Bij herhaling van een overtreding binnen de 5 jaar na het opleggen, via het aangetekend schrijven, vermeld in artikel 64, §1, tweede lid, van de administratieve geldboete, vermeld in deze paragraaf, bedraagt de administratieve geldboete 500 euro.

§30. Lastens elke landbouwer die de hem opgelegde nitraatresidubepaling, vermeld in artikel 14, §2, derde lid, niet of niet correct heeft laten uitvoeren of de hem opgelegde maatregelen, vermeld in artikel 14, §3, eerste lid, 1° of 3°, §4, eerste lid, 2°, of §5, eerste lid, 4°, niet of niet correct heeft nageleefd, wordt een administratieve geldboete opgelegd van 250 euro per perceel waarop hij de hem opgelegde nitraatresidubepaling, vermeld in artikel 14, §2, derde lid, niet of niet correct heeft laten uitvoeren of waarop hij de hem opgelegde maatregelen, vermeld in artikel 14, §3, eerste lid, 1° of 3°, §4, eerste lid, 2°, of §5, eerste lid, 4°, niet of niet correct heeft nageleefd.

Bij herhaling van een overtreding binnen de 5 jaar na het opleggen, via het aangetekend schrijven, vermeld in artikel 64, §1, tweede lid, van de administratieve geldboete, vermeld in deze paragraaf, bedraagt de administratieve geldboete 500 euro per perceel waarop hij de hem opgelegde nitraatresidubepaling, vermeld in artikel 14, §2, derde lid, niet of niet correct heeft laten uitvoeren of waarop hij de hem opgelegde maatregelen, vermeld in artikel 14, §3, eerste lid, 1° of 3°, §4, eerste lid, 2°, of §5, eerste lid, 4°, niet of niet correct heeft nageleefd.

§31. Onverminderd de bepalingen van artikel 71 en 72, wordt lastens de aanbieder of de afnemer die met toepassing van artikel 49 dierlijke mest of andere meststoffen vervoeren zonder dat dit vervoer gebeurt door de aanbieder of de afnemer met een trekkend voertuig waarvan hij eigenaar is, een administratieve geldboete opgelegd van 200 euro.

Bij herhaling van een overtreding binnen de 5 jaar na het opleggen, via het aangetekend schrijven, vermeld in artikel 64, §1, tweede lid, van de administratieve geldboete, vermeld in deze paragraaf, bedraagt de administratieve geldboete 400 euro;

§32. Onverminderd de bepalingen van artikel 71 en 72, wordt lastens de aanbieder of de afnemer die met toepassing van artikel 49 dierlijke mest of andere meststoffen ver-

voeren zonder dat het vervoer tijdig werd gemeld aan de Mestbank, een administratieve geldboete opgelegd van 50 euro.

Bij herhaling van een overtreding binnen de 5 jaar na het opleggen, via het aangetekend schrijven, vermeld in artikel 64, §1, tweede lid, van de administratieve geldboete, vermeld in deze paragraaf, bedraagt de administratieve geldboete 100 euro.".

Art. 24. Aan artikel 84 van hetzelfde decreet, waarvan de bestaande tekst §1 zal vormen, worden een §2, een §3 en een §4 toegevoegd, die luiden als volgt:

"§2. Percelen gelegen in zandgronden, waarvan de landbouwer, in uitvoering van artikel 13, §2, zoals het gold op 31 december 2010, door een textuuranalyse van het betreffende perceel reeds aangetoond heeft dat de textuurklasse van dat perceel niet textuurklasse P, S of Z is, worden in afwijking van artikel 3, 72°, niet aanzien als zandgrond.

§3. Aan landbouwers die in het kalenderjaar 2011 maatregelen opgelegd kregen, in uitvoering van artikel 38, en de opgelegde maatregelen in 2011 niet volledig hebben nageleefd, worden in 2012 de volgende maatregelen opgelegd:
1° de maatregelen vermeld in artikel 14, §4, als de landbouwer in 2011 de maatregelen, als vermeld in artikel 2, §1, van het ministerieel besluit van 11 februari 2011 tot nadere bepaling van de strengere verbodsbepalingen ter uitvoering van artikel 38 van het Mestdecreet van 22 december 2006, opgelegd kreeg;
2° de maatregelen vermeld in artikel 14, §5, als de landbouwer in 2011, de maatregelen, als vermeld in artikel 2, §2, van het ministerieel besluit van 11 februari 2011 tot nadere bepaling van de strengere verbodsbepalingen ter uitvoering van artikel 38 van het Mestdecreet van 22 december 2006, opgelegd kreeg;
3° de maatregelen vermeld in artikel 14, §6, als de landbouwer in 2011, de maatregelen, als vermeld in artikel 2, §3, van het ministerieel besluit van 11 februari 2011 tot nadere bepaling van de strengere verbodsbepalingen ter uitvoering van artikel 38 van het Mestdecreet van 22 december 2006, opgelegd kreeg.

§4. De Vlaamse Regering kan voor een periode tot en met 1 september 2011, afwijkingen voorzien op artikel 8, als blijkt dat de landbouwers niet bij machte zijn om de wijzigingen die aan dit decreet in 2011 zijn ingevoerd, uit te voeren.".

Art. 25. Voor eind februari 2012 zal de Vlaamse Regering een externe evaluatie van de uitvoering van het mestbeleid (inclusief handhaving) met bijhorende voorstellen tot aanpassing van dit decreet aan het Vlaams Parlement voorleggen.

Art. 26. Dit decreet treedt in werking op de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van:
1° artikel 3, 6, 7 en 14, die uitwerking hebben vanaf 1 januari 2011;
2° artikel 18, dat in werking treedt op 1 januari 2012;
3° artikel 19, dat in werking treedt op 1 januari 2013;
4° artikel 5, 7°, dat in werking treedt op 15 november 2013.